

CINKARNI

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSK TRG 1 A
63000
CELJE
(D STAVA)

Poštnina plačana pri PTT enoti v Celju

Poslovanje v avgustu

V prvih osmih mesecih letošnjega leta smo dosegli 11,8 milijard din celotnega prihodka, kar je za 6 odstotkov več od planirane in 84 odstotkov več kot lani v enakem času. Porabili smo za tri odstotke več sredstev, dohodek pa je višji za 16 odstotkov od plana in za 65 odstotkov od lanskega leta. Ekonomičnost je malo slabša od lanske. Rast cen surovin in materiala je hitrejša od rasti cen končnih izdelkov, kar nam otežkoča poslovanje. Prav tako so zelo visoki izdatki za obresti. Ker je rast poslovnih sredstev večja od rasti akumulacije, smo slabše gospodarili kot lani.

Proizvodnja je bila za dva odstotka večja od predvidene in za 2,7 odstotka večja od lani. Pod

planom so naslednji obrati: cinkov prah, žveplena kislina, AZO barvila, Kemija Mozirje in tiskarske barve. Vzroki so predvsem v pomanjkanju surovin, pa tudi remontih.

Prodajo na domačem tržišču smo presegle za 17 odstotkov, izvoz pa zaostaja za planiranim 7 odstotkov. Izvoz je manjši v Metalurgiji, Kemiji Celje, in Titan dioksidu. Kljub temu pa smo izvozili za 12 odstotkov več kot lani.

Stopnja pokritja uvoza z izvozom je 144,08 odstotkov. Še vedno pa več uvažamo iz zahodnega trga kot pa izvažamo nanj. Uvoz je sicer pod planom, vendar je za 60 odstotkov večji od preteklega leta.

Dopolnitve samoupravnih splošnih aktov

Statusne samoupravne splošne akte in druge temeljne akte, kot so pravilnik o delovnih razmerjih, pravilnik in samoupravni sporazum o področja stanovanjskih razmerij in samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicijska vlaganja, je bilo potrebno opredeliti in dopolniti s sistemskimi zakoni s področja združenega dela.

V okviru vseh dopolnitev oziroma novih opredelitev navedenih aktov ločimo dve veliki skupini in sicer: dopolnitve, ki so izraz zakona o združenem delu in zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu in dopolnitve, ki so izraz zakona o delovnih razmerjih, zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozagotitvi, zakona o stanovanjskih razmerjih in še nekaterih drugih predpisov. Prva skupna dopolnitev je sistemska in predstavlja celoto s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za investicijska vlaganja. Druga skupina dopolnitev pa nima takšnega temeljnega pomena, pač pa poskuša na mnogih področjih oblikovati določene pogoje, da sistemsko koncepcija bolj zaživi.

Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v DO določa, da bo delovna organizacija opravljala zunanjetrgovinsko

dejavnost kot svojo stransko dejavnost, tudi za druge proizvajalne organizacije združenega dela. Pri tem bo delovna organizacija še vedno ohranila status proizvajalne organizacije, čeprav bo hkrati nosilec zunanjetrgovinskega prometa, ki ga bo opravljala za druge proizvajalne organizacije. Oblike zunanjetrgovinskega prometa, ki ga bo delovna organizacija kot proizvajalna organizacija lahko opravljala za druge firme so zelo številne in tako to predstavlja novo področje dejavnosti, ki ima lahko zelo številne ugodne posledice. Pomembno novost predstavlja dopolnitev, ki določa, da mora temeljna organizacija v primerih, ko je delavcu dolžna zagotoviti delo po zakonu, vendar hkrati nima ustreznih del in nalog, na katere bi delavca lahko razporedila, razporediti delavca na ustreznega de- (Nadaljevanje na 2. strani)

Ob občinskem prazniku Mozirja

Otvorili prenovljen obrat

V okviru občinskega praznika občine Mozirje in 40-letnice osvoboditve Zgornje Savinjske doline je bila tudi svečana otvoritev modernizirane hale za proizvodnjo premazov v tozdu Kemija v Ljubiji.

Na mestu, kjer so postavili novo halo, je tekla proizvodnja suhih barv, katero so pred dvema leti opustili. Prostor so nato uporabljali za pomožno skladišče surovin.

Nova investicija bo imela enkrat večjo zmogljivost od letošnje, z manjšimi posodobitvami, pa lahko proizvedejo tudi do 5.000 ton premazov na leto. Za takšno izkoriščenost proizvodnje pa bo najprej potrebno raziskati tržne možnosti.

FERDO ERJAVEC, direktor Kemije: »Ta sodoben obrat za-

hteva zelo malo fizičnega dela. Vso ročno delo bo mehanizirano. Tekoče komponente bodo prihajale po cevovodih, tako da bo delo varnejše in čistejše. Pridobili bomo tudi spremljajoče prostore za medfazno in končno kontrolo. Upamo, da bomo z redno proizvodnjo začeli konec tega leta«.

Ob otvoritvi je spregovoril Dani Podpečan, podpredsednik KPO: »Tovarišice in tovariši, dragi Cinkarnarji! Proslavam ob 40. obletnici osvoboditve Zgornje Savinjske doline

Jesenski detajl

(Foto arhiv)

Novo v oktobru

V razvojni službi smo dobili nov laboratorij, zasnovan na elektronski večnamenski napravi, ki deluje s pomočjo posebnega procesnega mikroračunalnika, namenjen za sistem merjenja in regulacijo. S pomočjo tega računalnika bomo nadzirali oziroma regulirali temperaturo, nivo, pretok, pritisk in koncentracijo-postopoma v vseh proizvodnjah v Cinkarni. Več o tem v prihodnji številki glasila.

S komercialnimi predstavniki je 4. in 5. oktobra v hotelu Evropa potekal razgovor o doseganju plana in predvidevanjih do konca leta na področju prodaje. Govorili so tudi o problemih prodaje in nabave ter izhodiščih za naprej.

Tudi o tem bomo podrobneje poročali v prihodnji številki glasila.

in praznovanju občine Mozirje se z delovno zmagoto temeljne organizacije Kemija pridružuje tudi naša delovna organizacija.

Govornik - Dani Podpečan

Danes, ob zaključku gradbenih del, smo se zbrali pri otvoritvi moderniziranega obrata za proizvodnjo premazov. Dela, kot vidite, še niso zaključena in prvo proizvodnjo načrtujemo šele v naslednjem mesecu. Nato sledi preselitev preostalih strojev in opreme ter dobava in montaža manjkajoče opreme. Po razvojnem programu, ki ga Cinkarna načrtuje za to temeljno organizacijo, bo zmogljivost te proizvodnje premazov 5.000 t na leto. Z modernizacijo smo zagotovili boljše in predvsem varnejše pogoje dela, omogočili pa smo tudi nadaljni razvoj, ki ga načrtujemo s povečanjem dosedanjega obsega proizvodnje in uvajanjem novih proizvodov, ki dopolnjujejo dolgoročne usmeritve Cinkarne.

Vrednost objekta - gradbenih del - pri modernizaciji je 25 milijonov din, vrednost celotnega obrata pa bo po zaključku vseh del narasla na 65 do 70 milijonov din. V času izvajanja gospodarske stabilizacije in splošnega težkega položaja, je bila zagotovitev potrebnih finančnih sredstev za ta objekt, čeprav niso velika, težka

naloga, ki jo je bilo možno razrešiti samo v okviru dobrega dela celotnega kolektiva Cinkarne in posebej posameznih služb. Ocenjujemo pa, da je to »prava« ekonomsko naložba, ki bo vrnila vložen denar, zagotovila nadaljno rast temeljne organizacije Kemija Mozirje in ustvarila dohodek, ki nam je še kako potreben.

Zasluge za dobro in hitro uresničitev modernizacije gredo v prvi vrsti direktorju temeljne organizacije tov. Ferdu ERJAVCU in njegovim sodelavcem ter vodji investicijske službe tov. Emilu KRIVCU, ki je z delavci investicij načrtoval, organiziral in nadzoroval gradnjo. Od številnih izvajalcev Smelt Lj, Elektrosignal in Klima Ce, Vegrad Velenje, Komunala Mozirje in ostalih, pa moramo posebej pohvaliti Ključavničarja Celje. Vsem imenovanim in ostalim, ki so s svojim delom kakorkoli pripomogli k izgradnji, se v imenu kolektiva Cinkarne in KPO zahvaljujem.

Današnja otvoritev modernizirane hale sovпада s praznovanjem občinskega praznika skupščine občine Mozirje in je vključena v spored obsežnih prireditev z željo, da se dobro sodelovanje s predstavniki družbeno-političnih skupnosti še poglobi. Pri sami izgradnji je družbenopolitična skupnost iz Mozirja nudila vso potrebno podporo, tako na ravni občine, kot na ravni krajevne skupnosti. Za aktivno sodelovanje se jim zahvaljujemo.

Posebej moramo na tem mestu pohvaliti aktivno sodelovanje med temeljno organizacijo in Krajevno skupnostjo v Mozirju.

Rast Kemije Mozirje je v zadnjem obdobju opazna toliko bolj, ker ni v ograji matičnega dela Cinkarne v Celju. V programu dolgoročnega razvoja Cinkarne niso organizacijske enote

Gostje in delavci tozda v novi hali

(Foto: Gorenšek)

toliko poudarjene in tudi ni določeno, da bo »čista« proizvodnja samo v Mozirju in »umazana« samo v Celju. V dolgoročnem programu razvoja Cinkarne je predvideno, da zagotovimo razvojno obetavnim programom obstoj in trajnejšo rast, pri čemer naj bo proizvodnja iz teh programov v tisti organizacijski enoti, oziroma TOZD, ki je zato najprimernejša. V programu razvoja moramo predvideti in zagotoviti ustvarjalno delo vseh delavcev, kar bo imelo za posledico še več otvoritev, zlasti pa dobrih gospodarskih rezultatov in nadaljne rasti.

MIHA HANČIČ, kurjač, najstarejši delavec tozda: »Zmeraj smo bili napredni. Vesel in ponosen sem, da napredujemo.«

Sledil je kulturni program naših recitatorjev in pevskega okteta iz Lepe njive. Goste so nato povabili na kratko družabno srečanje. Delavci tozda so se, ko so pripravljali program otvoritve dogovorili, da ne bodo prisostvovali zakuski. Morda so imeli prav zaradi stroškov, lahko pa bi ob tem spoznali naše poslovodne delavce iz Celja in se z njimi tudi kaj pogovorili.

M.G.

Dopolnitve samoupravnih splošnih aktov

(Nadaljevanje s 1. strani)

la in naloge v drugo temeljno organizacijo, ki ni nujno, da je v sestavi delovne organizacije. Podlaga za takšno razporeditev je sporazum, ki ga sklene delavski svet temeljne organizacije, ki delavca razporeja na druga ustrezna dela in naloge, z delavskim svetom temeljne organizacije, ki delavca sprejema.

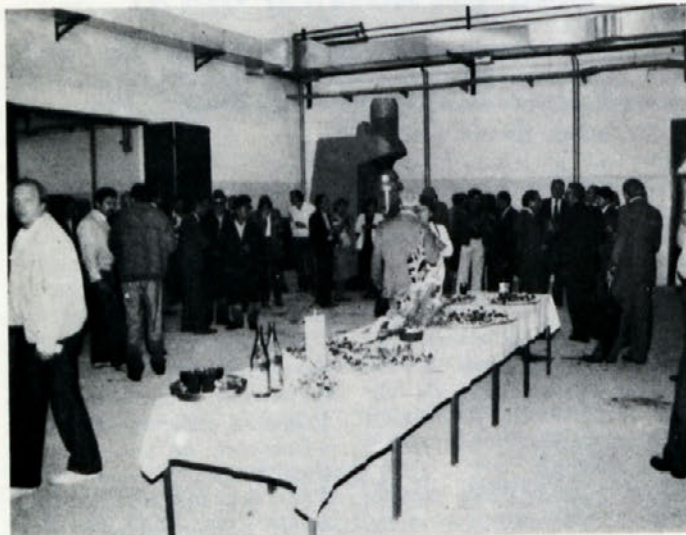
Poudarek dopolnitev je tudi na obrambnih in samozaščitnih pripravah in nalogah, ki jih je potrebno izvajati kot sestavni del redne dejavnosti in jih povezovati s sistemom družbene samozaščite in samoupravne delavske kontrole.

Vse te dejavnosti se opravljajo na podlagi obrambnega načrta DO in usmeritev delavskega sveta ter komiteja za SLO in DS. Pri vseh obrambnih in samozaščitnih dejavnostih, ki so natančno opredeljene tudi na ravni TOZD ne gre samo za priprave za poslovanje v izrednih razmerah, temveč predvsem za samozaščito, ki pa ima, in tudi mora imeti, širši pomen. Gre za samozaščito, v celovitem pomenu te besede. V tem smislu je pomembna tudi pravilna idejna oborožitev

oziroma pravilna idejna orientacija. Omenimo še dopolnitve, ki opredeljujejo nekatere pogoje, potrebne za opravljanje inovacijske dejavnosti. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v tozda določa dolžnosti, ki jih mora TOZD izpolniti do delavcev, ki imajo status invalidov.

Statut DO prav tako določa zunanjetrgovinsko dejavnost, ki jo bo po dopolnitvah delovna organizacija opravljala, kot stransko dejavnost.

Statut DO opredeljuje tudi odgovornost izvršilnih organov delavskega sveta delovne organizacije, ki so njegovi kontrolni organi in se zato posredno tudi določijo odgovornost samega delavskega sveta. Prav tako se natančno opredeli odgovornost članov odbora samoupravne delavske kontrole, kar je nujno glede na pomembne naloge, ki jih ima navedeni odbor, in katere bi tudi moral uspešno opravljati. Sindikat lahko predlaga zato odpoklic članov odbora še pred potekom mandata. Gre torej za družbenopolitične sankcije, vendar je poleg njih potrebno uveljavljati tudi sankcije disciplinske narave.

Skromna zakuska

Foto: Gorenšek

Številne dopolnitve natančno določajo pogoje za imenovanje predsednika in podpredsednikov kolegijskega poslovnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Statut DO prav tako izčrpno določa vse nosilce organiziranja in izvajanja obrambnih priprav v delovni organizaciji. Obrambni načrt delovne organizacije pripravijo ustrezne strokovne službe, delavski svet DO pa ga potrdi. Ukrepi civilne zaščite v delovni organizaciji so namenjeni zaščiti delavcev in reševanju delavcev v primeru elementarnih nesreč ali izrednih razmer.

Družbena samozaščita v delovni organizaciji se uresničuje na podlagi enotnega varnostnega načrta.

Statut TOZD natančno določa kontrolno funkcijo organa samoupravne delavske kontrole v temeljni organizaciji. Celovito so opredeljene odgovornosti za opravljanje samoupravljalne funkcije in delovnih nalog vseh delavcev, samoupravnih organov, poslovnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Prav tako je opredeljena odgovornost vodij služb delovne skupnosti in odgovornost poslovnih organov in drugih vodilnih delavcev za napačne odločitve, ki povzročijo materialno škodo. V primeru, da so njihove odločitve pravilne, vendar kljub temu pride do škode, je potrebno ugotoviti, kakšne so strokovne podlage odločitev. Če se le-te nestrokovne, se ugotavlja odgovornost strokovnih delavcev, ki so jih pripravili.

Dopolnitve določajo tudi pogoje, ki jih mora TOZD izpolniti glede opravljanja inovacijske dejavnosti, kakor tudi obrambne in samozaščitne priprave in naloge, ki jih delavci uresničujejo v svoji TOZD.

Statut delovne skupnosti prinaša nekatere dopolnitve, ki se nanašajo na racionalizacijo njenega dela. Delovno skupnost vodi njen vodja, ki hkrati opravlja dela in naloge podpredsednika KPO za kadrovske, splošno in pravno področje. Notranjo organizacijo dela delovne skupnosti določa letni plan na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi tozd v DO. Številne dopolnitve so posledica registracije razvojne službe kot razvojne enote, ki lahko opravlja raziskovalno dejavnost, ne samo za delovno organizacijo, temveč tudi za potrebe drugih organizacij in skupnosti. Prav tako so določene dopolnitve s

področja obrambnih in samozaščitnih priprav in nalog.

Pravilnik o delovnih razmerjih določa in natančno opredeljuje pogoje razporejanja delavcev iz ene TOZD v drugo organizacijo ali skupnost in s tem konkretizira dopolnitev iz samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO. Prav tako določa, da delo preko polnega delovnega časa ni mogoče preko meje, ki ga določa zakon. Vsekakor pa se delo preko polnega delovnega časa ne sme uvesti, če ga je mogoče opraviti z ustrežno in smotno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali z zaposlitvijo novih delavcev.

Številne dopolnitve precizno določajo položaj delovnih invalidov, tako da so določene dolžnosti temeljne organizacije, pa tudi nekatere dolžnosti delavcev s takšnim statusom. Vsekakor je po dopolnitvah položaj delovnih invalidov celovito opredeljen, s tem je tudi natančno določena njihova zaščita.

Dopolnitve celovito opredeljujejo disciplinsko odgovornost in jo ustrezno zakonskim določilom in stabilizacijskim prizadevanjem zaostrejujejo. Po dopolnitvah so kršitve disciplinske obveznosti lažje in hujše. Za lažje kršitve se lahko izrečejo samo disciplinske sankcije, ki so moralne, za hujše kršitve pa se izrečejo sankcije glede na intenzivnost njihovih posledic. Mogoče je izreči denarno kazen, razporeditev na druga dela in naloge in prenehanje delovnega razmerja. Vsekakor so kršitve delovne obveznosti opredeljene strogo, vendar glede tega ni naša

delovna organizacija nikakršna izjema. Disciplinska odgovornost se je zaostrela povsod v združenem delu. Poudarimo naj, da za vse delavce in vse organe.

Pravilnik in samoupravni sporazum s področja urejanja stanovanjskih razmerij prav tako prinašata nekatere novosti in dopolnitve. Predvsem so natančneje opredeljene nekatere pravice kot so stanovanjska pravica, pravica do stanovanja, ki je večje od primerne stanovanja, pravice do preureditve podstrešnih in drugih skupnih prostorov v stanovanjski hiši v družbeni lastnini in pravica lastne udeležbe delavcev;

Prav tako dopolnitve skušajo olajšati položaj mlade družine, s tem da določajo milejše pogoje glede plačila lastne udeležbe. S tem smo splošno prikazali tisto skupino dopolnitev, ki je nismo označili kot sistemsko, ki pa je kljub temu zaradi številnih razlogov pomembna, saj je tudi podlaga temeljnim smernicam. Skupina dopolnitev, ki je sistemsko, predstavlja celoto **z samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za investicijska vlaganja**. To skupino dopolnitev označujemo kot sistemsko zato, ker je njen cilj, da uresniči sistem združenega dela, hkrati se odraža v zakonu o razširjeni reprodukciji in minulem delu, in ki pomeni poglobljeno izgradnjo temeljev zakona o združenem delu.

Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v DO in statut TOZD zaradi tega opredeljujeta planiranje na novih osnovah. Tako je določena dolžnost zdru-

ženih TOZD, da planske obveznosti uskladijo z obveznostmi, sprejetimi v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov DO.

Posledica tega je, da mora TOZD svoj plan izpolniti in ne sme priti do položaja, v katerem bi ostal plan neuresničen. Pač pa mora poslovodni organ predlagati njegovo spremembo oziroma njegovo dopolnitev, če se okoliščine bistveno spremenijo.

Prav tako je določeno, da lahko vsaka TOZD pred notranjo arbitražo izpodbija ravnanje udeleženke skupnega plana, ki krši skupne interese, opredeljene v tem planu.

ODGOVOR NA ZDL TOZD KEMIJE

Mlade družine, katerim delovna organizacija izda odločbo o pridobitvi stanovanja, lahko pri Jugobanki v Celju, na kreditnem oddelku dobijo kredit za plačilo participacije. Pogoji, ki jih daje banka pa so: kredit velja za dobo 5 let, od vložene dinarske vsote dobite 220 odstotkov kredita po obrestni meri 6,5 %, od vložene devizne vsote pa dobite 250 odstotkov kredita po obrestni meri 7,5 %. Vezana sredstva so tako za dobo 6 let. To pomeni, da eno leto po odplačilu kredita dobite vsoto, ki ste jo vložili, vrnjeno.

Delavskemu svetu DO je poverjena kontrolna funkcija, v okviru katere mora izpodbijati kakršnokoli samovoljnost kate-rekoli TOZD v smislu kršitve planskih ali drugih samoupravnih aktov pred notranjo arbitražo ali pred sodiščem združenega dela. Statut TOZD planiranje na novih osnovah konkretno opredeljuje s smernicami, ki imajo za cilj doseči dinamičen pretok sredstev med TOZD, tako, da se začasno neuporabljeni sredstva dajejo v začasno uporabo drugi TOZD. Prav tako se mora vsaka nabava in izločitev sredstev iz uporabe strokovno utemeljiti, s čimer se poudarja dolžnost upravljanja družbenih sredstev skladno njihovi naravi in družbenemu namenu.

Navedene dopolnitve se dopolnjujejo z samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za investicijska vlaganja v tem smislu, da je ta sporazum mogoče uresničiti samo na podlagi sistematičnega, kontinuiranega in strokovnega planiranja. Poudarek je tako tudi na strokovnih podlagah planskih aktov in investicijskih odločitvah. S

Pripomba ZDL TOZD Kemije

Zakaj je spremenjena lestvica za plačilo lastne udeležbe, in to v manj ugodno za delavce? Na tak način bo mladim družinam nemogoče plačevati udeležbo. (46. člen pravilnika)

ODGOVOR: Sprememba 46. člena v pravilniku o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev tozd je predlagana zaradi prilagoditve tega akta z družbenim dogovorom SRS, objavljenim v Uradnem listu št. 15/21. maja 1981. Enaka določila veljajo tudi za celjsko regijo. Pobuda, da to spremenimo, pa je bila dana tudi na osnovi pripomb občinske komisije za samoupravne akte. Takrat, ko je bil ta družbeni dogovor sprejet, se ni vedelo, da bodo cene stanovanj tako visoko poskočile, zato se zavedamo, da bo težko, ali celo nemogoče, mladi družini odšteti tudi do 60 milijonov din participacije za novo stanovanje. Naslednji člen v pravilniku pa nas zavezuje, da bodo lahko socialno ogrožene družine imele možnost obročnega odplačila. Med socialno ogrožene družine pa tako že spada skoraj vsaka mlada družina.

Kadrovska služba

samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za investicijska vlaganja se sredstva združenih TOZD centralizirajo in koncentrirajo na ravni DO na podlagi prioritete vrstnega reda investicijskih vlaganj. Pri tem je potrebno poudariti, da se s takšno obliko razmerij TOZD v okviru DO temeljna sistemska koncepcija zakona o združenem delu pogloblja na podlagi zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, zaradi česar ne bi smelo biti več nejasnosti glede vloge in pomena TOZD v okviru delovne organizacije, kakor tudi glede razmerij med različnimi TOZD. Do zdaj so se ta razmerja pojmovala večkrat zelo svoje-

voljno, vendar pa so naši samoupravni splošni akti glede tega jasni in ne dopuščajo različnih razlag.

D. Dular

Kako poteka razprava

Kar na začetku naj napišemo, da razprava ni dala tistega, kar smo pričakovali. Čeprav so vsi delavci v delovni organizaciji imeli možnost razpravljati na zborih, se teh niti niso udeleževali množično. Udeležba je bila zelo slaba, zaradi tega tudi razprava ni mogla dati tistega, kar bi lahko. Nekaj razprav je bilo sicer pod točko razno, a od tega so malo dorekli.

Intervju s pravnikom

O aktih, ki so v razpravi

CINKARNAR: Zakaj smo predlagali spremembe samoupravnih aktov?

DULAR: Spremembe oziroma dopolnitve naših samoupravnih splošnih aktov so izraz nekaterih sistemskih zakonov, katerih pomen je zelo velik, predvsem zato, ker opredeljujejo nekatere splošne ekonomske zakonitosti.

CINKARNAR: Kakšna je razlika med starimi akti in novimi spremembami?

DULAR: Spremembe kompleksno opredeljujejo planiranje na novih osnovah. Konkretno in tudi bolj ostro je določena disciplinska, materialna in družbenopolitična odgovornost. Te spremembe pa so tudi nujna podlaga za uresničevanje samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za investicijska vlaganja.

CINKARNAR: Kakšne bodo posledice teh sprememb?

DULAR: Posledice bodo vsekakor takšne, da se bomo vendarle približali praksi in našim vsakodnevnim potrebam. Gre zato, da se temeljna sistemska koncepcija, ki jo določata ustava SFRJ iz leta 1974 in Zakon o združenem delu iz leta 1976, poglobli. Ta koncepcija je ves čas predstavljala proces, sedaj pa smo prišli na tisto točko, ko moramo takšno usmeritev na vseh področjih poglobiti. Naši samoupravni splošni akti v celoti upoštevajo takšne zahteve.

CINKARNAR: Kakšne bodo posledice, če tozdi sprememb ne bodo sprejeli?

DULAR: Če bo referendum neuspešen, ga bo potrebno ponoviti. To pomeni, da bomo ocenili vzroke, zakaj referendum ni uspel in ponovno organizirali še bolj poglobljeno razpravo.

CINKARNAR: Kaj so menili o tem tisti, ki so že razpravljali?

DULAR: Menim, da ljudje ne razumejo v celoti pomena dopolnitev samoupravnih splošnih aktov in samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za investicijska vlaganja. Potrebno se je zavedati, da tudi družbenoekonomske zakonitosti predstavljajo proces in se zato tudi neprestano razvijajo. Temu procesu se je zato potrebno prilagajati. Nekateri menijo, da bi morali biti akti napisani bolj konkretno, vendar je to težko uresničiti, predvsem zato, ker ni mogoče opredeliti vsake konkretne situacije. Zato morajo biti opredeljene splošne vendar precizne, tako da upoštevajo čim večje število vnaprej zamisljenih konkretnih položajev, ki se potem vsi presojajo po eni sami splošni opredelitvi. To tudi dopušča svobodno pobudo. Poleg tega so naši samoupravni splošni akti na enaki ravni kot zakon in je potrebno upoštevati splošna pravna načela.

CINKARNAR: Kdaj bodo dopolnitve aktov dokončno sprejete?

DULAR: Referendum predvidevamo v novembru, vendar ne prej, preden ne bomo prepričani, da so razprave pokazale tolikšno zrelost, da lahko organiziramo referendum.

CINKARNAR: Pri samoupravnem sporazumu o združevanju investicijskih vlaganj gre za združevanje sredstev tozd. Ali imamo v osnutku dva ali več variantnih predlogov?

DULAR: Temeljne smernice so takšne, kot jih določa zakon in njih tudi ni mogoče spreminjati. Nekateri alternative so zato izvedbenega značaja in ne posegajo v temeljno usmeritev, ki jo določa zakon.

Delo v laboratoriju

(Foto: Šentjura)

Iz predsedstva akcijske konference OOKK

Kje smo?

Kje je Zveza komunistov v naši družbi in kakšen je položaj v Cinkarni? Tu mislimo na položaj komunistov in družbenoekonomski in kadrovski položaj nasploh. Kaj lahko rečemo o sklepih 13. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge ZKJ ter krepitevi njene idejne in akcijske enotnosti v delovni organizaciji? O tem so spregovorili komunisti na razširjenem sestanku predsedstva akcijske konference OO ZK, 5. oktobra letos. S tem smo tudi zaključili razpravo o omenjenih sklepih, ki je bila podaljšana do 10. oktobra. »Od tu dalje pa bi lahko začeli s konkretnimi akcijami«, so menili komunisti.

Iz analize podatkov zadnjih petih let je razvidno, da je v delovni organizaciji včlanjeno v ZK 10 odstotkov vseh zaposlenih, ter da na področju gibanja članstva ni večjih sprememb. Politično šolo je opravilo precej komunistov, pričakovanih uspehov pa ni. Priznali so, da niso bili uspešni pri vključevanju mladine v družbenopolitično delo, kar je posledica zmanjšanja ugleda ZK. Komunisti se sicer številčno vključujejo v samoupravljanje na vseh ravneh, vendar komunisti ne zavezujejo stališča njegove osnovne organizacije, ker se o konkretnih problemih tam ne opredeljujejo. Odločanje v samoupravnih organih je po mnenju komunistov preveč formalistično.

Tudi kadrovanje v Zvezo komunistov je preveč formalno. Komunisti menijo, da tudi delegatski sistem ni dovolj učinkovit tudi zaradi velikega števila delegatov, posebej v Sisih. Kvalitetne razprave, onemogoča premajhen interes, le teh pa ne bo brez racionalizacije. Zato so komunisti sprejeli sklep, da OO ZK v delovni organizaciji do konca novembra preverijo in ocenijo aktivnost komunistov delegatov v delu delegacij, ter da se aktivno vključijo v pripravo

novih volitev v delegacije, ki bodo marca 1986. Občinski konferenci ZKS Celje so dali pobudo za izdelavo širše analize učinkovitosti in predlagali sistemsko poenostavitev delegatskega sistema v Jugoslaviji.

Komunisti ugotavljajo, da ni motivacije za družbenopolitično delo. Ob padanju življenjskega standarda, se ljudje ukvarjajo izključno s sivo ekonomijo, ki pa je tolerirana. Sistem pa posameznikom, ki želijo več in boljše delati, ne omogoča večjega zasluga. Socialna pomoč ni prava rešitev za zdrave ljudi, ki lahko delajo osem ur.

Ljudje so notranje rezerve že izčrpali, zato se komunisti nujno vprašujejo kako iz krize? Na to vprašanje pa bi morali dati odgovor tisti, ki so sklepe 13. seje CK ZKJ, le-ti so presplošni in neakcijski, predlagali. Ljudje na odgovornih položajih morajo, po mnenju komunistov, nuditi rešitve iz nastalega položaja, kajti prevečkrat gre za simbiozo med položajem in nestrokovnostjo.

Slišali smo tudi ocene, da dohodkovno povezovanje živi le tam, kjer je ekonomski interes. Politiko cen oblikujemo na osnovi političnega prepričanja, namesto na osnovi ekonomskih zakonitosti.

Eden od razpravljalcev je bil kritičen do ukrepov ZIS-a, češ, da niso dovolj premišljeni. Kako naj se komunisti obnašajo stabilizacijsko, če cene brezglavo naraščajo mimo tržnih zakonitosti, če tečaj dolarja draži surovine in je draga energija posledica premalih vlaganj v preteklosti? Komunisti težko prevzemajo odgovornost za težak položaj v kolektivu, saj na nelagodna gibanja nimajo več vpliva.

Komunisti so tudi menili, da se še vedno krepi moč administracije, ter da se nepotrebni sivi ne ukinejo. Seveda delavci za takšen ekonomski položaj krivijo ZKJ, ker so vsi izvršilni funkcionarji člani ZK.

Že ničkolikokrat smo ob podobnih razpravah poudarjali, da je odgovornost presplošna. Odgovorni smo vsi, odgovarja pa nihče. Tudi tokrat so komunisti vztrajali, da se mora pričeti izvajati individualna odgovornost z vrha navzdol.

Kritika je pokazala tudi na odmik od začetne kadrovske politike v naši družbi, saj se ljudje, ki so v preteklosti delali napake, pojavljajo še na odgovornejših funkcijah. Nedoslednost kaže na neupoštevanje socialistične morale in slab lik komunista. Enoletni mandati ne zagotavljajo kontinuitete dela, še manj pa učinkovitih akcij. Komunisti so menili, če so zaradi večnacionalnosti kratki mandati potrebni v federaciji, te potrebe gotovo ni v republiki in občini. Govorili so

tudi o zaprtih listah pri volitvah, kjer ljudje nimajo možnosti izbire. Kandidatov bi moralo biti več in ti bi se morali potrjevati s programi. Sprejeli so stališče, da podpirajo institucijo tajnih volitev, katere je potrebno v Cinkarni tudi izvajati.

Kritičnih razprav je bilo torej veliko, vendar bomo morali tudi v praksi ravnati drugače. Spremeniti se bomo morali tudi mi sami.

Na petkovem sestanku je bilo izčrpno podano poročilo o poslovanju naše delovne organizacije v primerjavi s poslovanjem občine Celje, deviznem poslovanju ter razvojnim programu Cinkarne. Člani Zveze komunistov so v razpravi podprli stališče, da pričakujemo konstruktivno pomoč družbenopolitične skupnosti občine Celje in njenih predstavnikov o razvojnem konceptu in programu ekološke in ekonomske sanacije, ter da leta temeljito in strokovno prouči in na osnovi strokovnih argumentov zagotovi perspektivo delavcem Cinkarne.

Kako torej iz vseh težav? Vsi bomo morali nekaj storiti, mi sami ter funkcionarji v občini, republiki in federaciji. Vsi komunisti takrat, ko nam bo prišlo v kri vodilo, ki bi moralo veljati na vseh področjih dela in življenja: Naš način življenja mora biti bitka za kakovost.

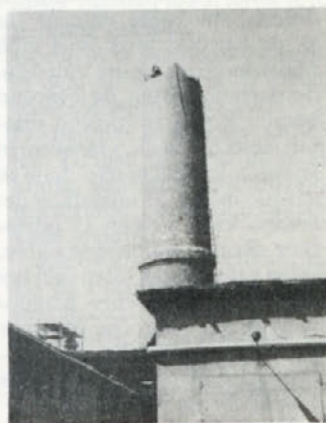
M.G.

V pripravi je nov urbanistični načrt Do leta 1995 izprazniti stari del

Do leta 1995 moramo izprazniti stari del Cinkarne, ki je služil svojemu namenu več kot sto let. V pripravi je namreč nov urbanistični načrt mesta Celja, v katerem je predvideno, da proizvodnja v starem delu tovarne preselimo na levi breg potoka Hudinje.

Po predvidenem načrtu naj bi v starem delu ostala stara valjarna, topilnica, ambulanta in uprava. Valjarna in topilnica sta zaščiteni kot kulturno-tehnična spomenika. Stara valjarna bo usposobljena za obratovanje, tako, da bo mogoče videti, kako je tekla proizvodnja pred sto leti.

Ob upravi je predvidena gradnja osnovnega upravnega dela Cinkarne z vsemi službami, ki niso direktno vezane na proizvodnjo. Seveda bo to mogoče le ob izboljšanih gospodarskih pogojih, kdaj bo to, pa je težko predvideti.

Podiranje dimnika v starem delu
(Foto: Šentjerc)

Spodnji, to je novi del tovarne, kjer je bila planirana upravna zgradba, je namenjen širjenju proizveden z dobro urejeno infrastrukturo. S prodajo obrata Superfosfat in pridobitvijo nekaj zemljišča v privatni lasti ob naši tovarni, smo omogočili, da cinkarniški prostor sedaj meji na magistralno cesto Celje-Teharje

na jugu, železniškimi tiri ranžirne postaje na vzhodu, industrijskim tirom v EMO na severu in potokom Hudinjo na zahodu. Na levem bregu Hudinje pa je predvidena centralna čistilna naprava. Že v prejšnji številki glasila smo pisali o urejenosti pregrade v Bukovžlaku, kamor tudi sega cinkarniški prostor.

D. P.

Še zadnji ostanki PIK-a

Zadnjih rezervoarjev ni več

Po odstranjenem rezervoarju za žveplovo kislino pred nekaj leti, smo podrli še zadnja dva, ki sta nekoč služila za proizvodnjo Pražarne in kislina po kontaktnem postopku - PIK.

V starem delu Cinkarne ob glavnem vhodu je sedaj nekam prazno. Dveh velikih stolpov, v katerih je bilo včasih po 200 ton žveplove kislina, in ki sta bila zgrajena leta 1962 ob zagonu Pika, ni več. Od leta 1982 PIK ne obratuje več zaradi dotrajanosti in ekološke naloge iz sanacijskega programa. Tako stolpa že dolgo nista bila več uporabna. V

njima se je nabirala le atmosferska voda, ki je povzročala gibanje stolpa. Zaradi dotrajanosti temeljev je obstajala nevarnost, da se zrušita. Zato so se v Metalurgiji odločili, da bodo stolpa razrezali in odprodali Dinosu. Ob razrezu pa so ugotovili, da je bila pločevina že močno načeta, tako, da so imeli delavci Dinosu pri delu veliko težav.

Podiranje rezervoarja za kislino

(Foto: Gorenšek)

Požar v energetiki

V petek, 30. avgusta 1984 ob drugi uri zjutraj je prišlo do požara v strojnici osem barskega zraka za proizvodnjo titanovega dioksida. Domnevamo, da je prišlo do samovžiga mešanice olja in zraka. Zvišanje temperature je povzročilo požar, katerega so naši gasilci poskušali takoj pogasiti. Izpada proizvodnje ni bilo, škoda pa je ocenjena na približno 5 milijonov din.

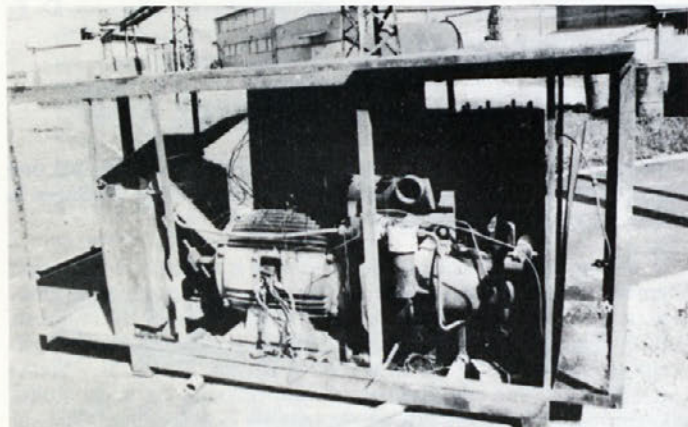
Gasilci so zaradi močnega dimljenja poklicali na pomoč še mestno gasilsko službo in v pol ure so požar pogasili. Zgorel je 8 barski »Jager« kompresor za komprimirani zrak v proizvodnji titanovega dioksida (na sliki). Zgoreli so tudi dovodni električni kabli tudi na sosednjih treh kompresorjih ter štirih sušilnih kolonah zraka. Od vročine so popokala vsa stekla na strojnici.

Po besedah tov. Maksa Zakoska, ki je odgovoren za vodo in komprimirani zrak, so imeli srečo, saj je strojnik Mirko Debeljak kljub oddaljeni strojnici hitro ukrepal, da ni prišlo še do večje škode. Lahko bi zgoreli še preostali trije kompresorji in zaradi salonitnih plošč je bila v nevarnosti celo hala proizvodnje titanovega dioksida. Priznanje velja tudi gasilec, ki so imeli gasilske aparate nameščene na

pravem mestu in usposobljene za takojšnje gašenje. Pomagal je tudi kurjač parnih kotlov tov. Anton Govedič.

Ker omenjena strojnica leži ob hali titanovega dioksida in so strojnice v Energetiki preveč oddaljene druga od druge, je nevarnost ponovitve podobnih ne-

sreč toliko večja. Namestili so že nov kompresor 8 barskega zračka, tako da proizvodnja že normalno poteka. Po mnenju tov. Branka Pustoslemška pa bo potrebno kupiti tudi nekaj novih kompresorjev, katerih cena je 3600 din, z uvozom nekaterih delov iz tujine.

Zgoreli 8-barski kompresor

(Foto: Gorenšek)

Veliko popravilo kislin

Septembra smo v Vzdrževanju predčasno pričeli z načrtovanim remontom kisline. Upoštevali smo ekološke zahteve za izboljšanje stanja kislin in varstvo okolja. Predčasni začetek je narekovala okvara dveh elektromotorjev, saj nismo pričakovali, da so posamezni elementi, konkretno cevovodi v kontaktnem delu kisline, v tako slabem stanju.

Pri načrtovanju remonta smo sicer predvidevali, da je potrebno zamenjati vse cevovode v starem delu kisline, zato smo jih dali v izdelavo Ključavničarju, Celje. Po zaustavitvi, je stara kislina postala eno samo gradbišče, ki je segalo od žerjavov do kontaktnega dela kislin. Hkrati so delali izvajalci različnih strok iz vseh koncev naše domovine.

Remontna dela na pirtni liniji, ki so trajala od 3. septembra do 2. oktobra, so kljub časovni stiski, slabemu vremenu in obilici opravil, potekala zadovoljivo. Popravilo po pogonske reductorje in črpalke, obnovili transportne redlerje, zamenjali parne in vodne napeljave v pražarni in pripravi vode ter obnovili plinovode. Pri mokrih elektro filtrih so zamenjali še zadnje humogenizirane nosilce zaves, ki so povzročali velike težave, zamenjava pa je bila zelo nevarna. Tudi

na kontaktni skupinini je bilo potrebno zamenjati veliko cevovodov razteznikov ter obnoviti plošče na izmenjevalcih toplote.

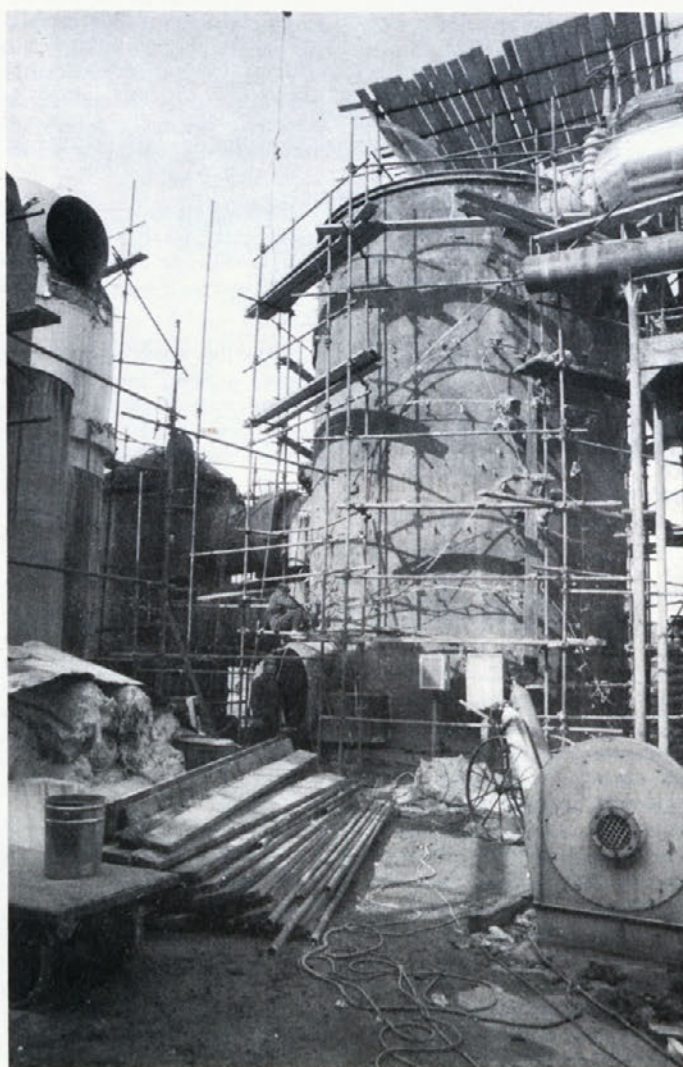
Na ferosulfatni liniji je bilo potrebno popolnoma zrušiti nevtralizacijsko jamo, vključno z odtočnimi kanali hladilne vode. Na istem mestu so vgradili novo gumirano nevtralizacijsko kad, dobetonirali odtočne kanale s pripadajočimi dotoki, oblečeni s svinčeno pločevino.

Vzdrževalci Cinkarne, kot tudi zunanji izvajalci, so se pri delu dobro odrezali. Lahko rečemo, da je bilo delo opravljeno temeljito, hitro in kvalitetno. Obsežen remont kisline, je zahteval po sedanjih ocenah okoli 60 milijonov din finančnih sredstev, popravilo pa bo veljalo najmanj za 10 let, seveda, ko bodo dela na kontaktnem delu dokončno zamenjana.

Z.T.B.P.

Remont parnega kotla

Junija letos so v tozdu Energetika začeli s planiranimi remontnimi deli na kotlu za paro na mazutno kurjavo. Z obzirom na obseg, količino in strokovnost je bil to največji remont doslej v Energetiki. Tudi stroški so bili visoki, preko ene milijarde din. Popravilo zagotavlja normalno oskrbo pare v zimskih mesecih. V tem mesecu je bil remont zaključen. Drugi kotel, ki je tudi potreben za normalno oskrbo pare, pa bodo začeli obnavljati ta mesec. Predvidevajo, da bo remont končan novembra.

Remont kisline

(foto: Gorenšek)

Iz sestanka komisije za družbeni standard Zopet udeležba za malico

Kadar se delavci sestanejo na zborih, pod točko razno vedno govorijo o naši slabi prehrani. Tudi tov. Alenka Pregelj, vodja kadrovske službe, v pristojnosti katere je tudi oddelek družbenega standarda, je na sestanku komisije za družbeni standard ocenila, da je v naši delovni organizaciji prehrana med delom slaba. Zato so v kadrovski službi pripravili predlog nove ureditve.

Malica v Cinkarni že dolgo ne dosega osnovnega namena, to je, da naj bi delavec imel topli obrok hrane za vse dni v mesecu. To potrjuje dejstvo, da je močno upadlo število povprečno izdanih mesečnih malic v lanskem in še bolj v letošnjem letu. Lani ni uživalo malice 21 odstotkov delavcev, letos pa kar 33 odstotkov. Realno stanje je še slabše, saj so v ta podatek všteti tudi tuji odjemalci. Splošnemu nezadovoljstvu na področju prehrane pa se je pridružila še nova podražitev toplih malic iz 100,00 na 130,00 din pri obroku.

Na razširjeni seji komisije za družbeni standard s predsedniki sindikata po tozdih so razpra-

vljali o novem predlogu kadrovske službe in sprejeli stališče, da delavec dobi bloke za vse delovne dni, ne glede na to ali dela v proizvodnji ali v DSSS.

Od 1. novembra dalje bloki ne bodo več vrednostni. Zanjebomo dobili ali toplo ali hladno malico po vnaprejšnjem naročilu. Uporaba polovičnega bloka ne bo več mogoča. Kavov, slaščice, sokove, cigarete in podobno, bomo lahko dobili izključno s plačilom.

Vsak delavec bo plačal participacijo v znesku 374,00 din mesečno. Tuji odjemalci bodo dolžni plačati malico po polni ceni. Jedilniki bodo pripravljani za en teden vnaprej, za toplo in

posebej za hladno malico, zato bodo lahko tisti, ki bodo odsotni, lahko naročili malico za tisti dan, ko se bodo vrnili na delo. Za vse jedilnice bodo jedilniki enaki. Za odsotne dni (dopust, bolniška, službeno potovanje) bo delavec bloke zamenjal.

Prispevna stopnja povišana le za zdravstvo

Zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev SiS določa, da morajo le-te trimesečno usklajevati sredstva za izvajanje svojih programov, z ugotovljeno rastjo dohodka v občini.

Polletni rezultati poslovanja ozdov v naši občini pa so pokazali, da je bila v I. polletju dosežena samo 50 odstotna rast dohodka na enako obdobje preteklega leta, kar pomeni dovoljeno rast skupne porabe z indeksom 140, oziroma zmanjšanje razpoložljivih sredstev SiS.

Pričakovati je, da bodo rezultati do konca leta ugodnejši, kajti le ob tej predpostavki bodo lahko SiS preko svojih izvajalcev izbrale vse sprejete programske obveznosti za to leto.

Zaradi neuskajenosti pri-

Upamo, da so se člani komisije in poslovnega odbora, ki je dokončno odločal o tem, pravilno odločili, ter da bo služba z malo več truda kot doslej, vplivala na kvaliteto in kakovost naših malic.

M. G.

spevnih stopenj z vrednostjo programa SiS se pojavlja tudi problem likvidnostnih sredstev. To dejstvo narekuje, da se morajo uskladiti prispevne stopnje z dogovorjeno višino sredstev skupne porabe. Zato je sprejeta opredelitev, da se s 1. 10. 1984 uveljavijo enake letne prispevne stopnje, razen pri zdravstvu, kjer se prispevna stopnja iz dohodka spremeni od 11,27 na 12,20 odstotkov.

Delegati za skupščino zbora združenega dela ter delegati vseh SiS so na sejah konference delegacij v DO o navedenem razpravljali in sprašujejo, ali je to v duhu razbremenitve gospodarstva in kaj je bilo storjeno na področju reorganizacije skupne porabe?

Občinske SiS	Predlog prispevnih stopenj od 1. 10. dalje
--------------	--

I. IZ BRUTO OD

1. SOV	2,84
- min. den. pomoči	1,00
- dejavnost VVO	1,84
2. OIS	4,79
3. TKS	0,76
4. KSOC	0,93
5. OSSS	1,03
6. OZS	0,60
	10,95

VOZNIKI CISTERN SO TIHOTAPILI

Delavci uprave javne varnosti so pri pregledu avtoci- stern za prevoz kisline, ki so vozile na progi Cinkarna - Italija, odkrili pretihotaplje- no blago. Našli so približno 100 kilogramov kave, dve črpalki in tri kavbojke. Blago so zasegli, primer pa dali v postopek.

Komite za SLO tozd Transport je sprejel predlog, da se voznike, pri katerih so blago našli, do izreka disciplinskega ukrepa začasno prestavi na manj zahtevna dela.

Obisk iz Nove Gorice

Na povabilo občinskega sveta ZSS se je v Celju mudila štiričlanska delegacija občinskega sveta ZSS iz Nove Gorice. Ob tej priložnosti so si gostje v spremstvu predsednika občinskega sveta ZSS Celje tov. Francija Vrbnjaka in predstavnikov sindikata naše delovne organizacije, ogledali nekaj naših proizvodnih obratov.

Gostje so se predvsem zanimali za delovne pogoje in za osebni standard naših delavcev. Predsednik konference OZS tov. Dragan Murovič jih je na kratko seznanil z našim delom in z rezultati poslovanja v preteklem obdobju.

Zadovoljni s sprejemom tako na občinskem svetu kot v naši delovni organizaciji, so izrazili željo, po še tesnejšem sodelovanju na sindikalnem področju med obema občinama.

L.F.

Letovanje v letu 1984

Logarska neizkoriščena

V letošnjem letu so bile počitniške zmogljivosti Cinkarne dobro zasedene. Kupili smo tudi 4 garsonjere - dve v Miholjaščici in dve v Maredi. Garsonjere v Maredi še niso prevzete, tako da jih bomo lahko uporabljali šele prihodnje leto. Garsonjeri v Miholjaščici na Cresu smo uporabljali od 15. julija 1984 dalje. Vsaka od njih ima po štiri ležišča. So zelo lepo opremljene, tako da je bivanje v njih prijetno.

Letos smo razpolagali s 14. kolicami in zdravilišča so bila poprikolicami. Ena prikolica na lno zasedena. V najetih zmogljivostih ob morju eno ležišče ni bilo zasedeno 20 dni.

Kraj	Število delavcev, ki so letovali		Štev. ležišč	Nezas. ležišča
	CC	svojci		
Rab	36	56	98	4
Crikvenica	60	96	168	12
Logarska dolina	27	48	22	-
Prikolice	118	237	14	-
Atomske toplice	15	-	15	-
Čateške toplice	8	-	-	-
Rogaška Slatina	10	-	10	-
Radenci	10	-	10	-
Otroška kolonija	-	34	34	-
Cres Miholjaščica	11	33	44	4

Na predlog sindikata je brezplačno letovalo 9 delavcev. Šest krvodajalcev je brezplačno letovalo v obmorskih krajih. Za tridnevne preventivne preglede v Rogaški Slatini in Radencih je prijavljenih 36 članov kolektiva. Pregledi bodo v oktobru ali novembru. Zasedenost doma v Logarski

dolini je na ravni lanskega leta. Večje število nočitev je v mesecu juliju in avgustu. V tem času je bil dom zaseden 60 odstotno. V ostalih mesecih je zasedenost nižja. Večje zanimanje je le ob vikendih. Zasedenost doma od januarja do septembra je prikazana v naslednji tabeli:

Mesec	CC gost	tuji gost	skupaj	din	% zas.	% lanske zas.
Januar	84	9	93	6.600,00	13,64	34,46
Februar	118	38	156	13.260,00	24,45	14,45
Marec	18	2	20	1.300,00	2,93	8,50
April	30	7	37	3.080,00	5,61	6,06
Maj	4	55	59	11.240,00	8,66	10,56
Junij	47	34	81	8.940,00	12,27	21,37
Julij	414	55	469	34.560,00	68,76	67,89
Avgust	191	82	273	25.860,00	40,02	50,00
Skupaj:	906	282	1188	104.840,00	22,04	26,66

Vse člane kolektiva, zlasti ljubitelje planin vabimo, da v čim večjem številu obiščejo naš dom v Logarski dolini.

Člani komisije za družbeni standard pri sindikatu so v oktobru razpravljali o vrsti odprtih vprašanj v zvezi z dopusti naših delavcev v letošnjem in prihodnjem letu. Ocenili so, da je bilo število počitniških zmogljivosti zadovoljivo, zelo nezadovoljiva pa je zasedenost doma v Logarski dolini. Sprejeli so stališče, da se pristopi k izdelavi programa, kako bi dom čim bolj izkoristili in namenili temu tudi nekaj več

finančnih sredstev. Mnenja so bili, da bi kazalo zbrati ideje, kako urediti dom, pri športnih sekcijah, da bi tako dobili možnost večje rekreacije. Dosedanje možnosti, omogočena je samo hoja v hribe, kljub lepi naravi, ne dovoljujejo tiste sprostitve, ki jo želijo delavci. Tudi glede prehrane so nezadovoljni, saj je čajna kuhinja premoza za cenejšo prehrano. Razmišljati bi veljalo o adaptaciji čajnih kuhinj v vsaki sobi. Boljša urejenost in dopolnitve doma bi omogočale tudi preventivni oddih in pa zimski delavski turizem.

Na komisiji so razpravljali tudi o stanju prikolic, ki so stare in dotrajane. Ocenili so, da jih bo potrebno postopoma odpisovati. Nakup novih pa je zelo vprašljiv zaradi kratke življenjske dobe in visokih stroškov za delovno organizacijo. V prihodnosti bo treba razmišljati o dodatnem nakupu garsonjer.

Govorili so tudi o razdeljevanju počitniških zmogljivosti, s

katerim se naj ne bi več ukvarjal sindikat in sprejeli stališče, da se pristopi k sestavi pravil za razdeljevanje in sestavi komisij za razdeljevanje po kriterijih ter pravilih, da bi se izognili nepoštenosti. Tudi brezplačno letovanje delavcev ne bi več predlagal sindikat, ampak obratni zdravnik.

M.G.

Dejavnost s področja samoupravljanja

Kje ste tovariši delegati?

V četrtek, dne 27. septembra, smo sklicali konferenco delegacij skupščine otroškega varstva z namenom, da pregledamo gradivo, se dogovorimo za stališča in določimo delegata za sejo skupščine.

Od skupaj 41 vabljenih delegatov se je seje udeležila KRANJC Viktorija iz DSSS ter VINCELJ Stjepan iz Energetike.

Vabljeni so bili: Kovač Franc, Pratinmer Olga, Koštrun Michael, Flis Alojz, Petrič Stanislava, Strašek Hermina, Korošec Helena, Muškotevc Džardja, Jurše Stanko, Mlinar Ivan, Govedič Alojz, Ivančević Momčilo, Kostič Milka, Simič Borovo, Vidovič Ivanka, Krašovec Marinka, Pernič Zdravko, Žagar Marin, Brezovšek Ivan, Fruk Jadranka, Arnšek Štefan - opravičil, Jonar Rosvita, Kugsič Ivo, Mihalič Jožica, Ovtar Marin, Pečar Beno - opravičil, Počivalšek Vinko, Vučkovič Stojan,

Apnar Karmen, Cimerlajt Platinica, Košenina Terezija, Koštomaj - Auser Marija, Milovanovič Milašin - opravičil, Motoh Ivanka, Primužič Stjepan, Kolar Franc, Pevec Vida, Grosek Albin.

Verjetno k temu ni potreben komentar, mogoče samo to, da se sej konferencie delegacij skupnosti otroškega varstva, vse od izvolitve leta 1982 več kot polovica delegatov sploh ne udeležuje. Delegati se najbrž ne zavedajo odgovornosti nasproti ostalim delavcem, kateri so jih izvolili, in v imenu katerih odločajo o pomembnih vprašanih življenja in dela vseh nas.

**DANAŠNJI OTROCI SO
JUTRIŠNJI DELAVCI,
USTVARJALCI-POSVE-
TIMO JIM VSO SKRB
IN POZORNOST, KER SO
NAŠA PRIHODNOST!**

Živa RIGELNIK

Ob obrtnem sejmu v Celju

Velika gobarska razstava

Ob mednarodnem obrtnem sejmu v Celju, v času od 14. do 23. septembra, je na Golovcu potekala tudi šestdnevna razstava gob, ki je bila doslej največja prireditelj celjske gobarske družine »Bisernica«. Pokrovitelj te razstave je bila Cinkarna.

»Bisernica« šteje kar 200 aktivnih članov, od katerih je veliko tudi naših delavcev. Med njimi je zelo aktivna članica izvršnega odbora in glavni organizacijski vodja ter koordinator omenjene razstave, tov. Jožica Farčnik, direktorica tozda Kemija.

»V svojem letnem programu smo v času obrtnega sejma predivdeli tridnevno gobarsko razstavo. Imeli smo jo štiri dni, potem pa smo jo na željo Golovca še podaljšali. Okrog 40 gobarjev je vsak dan nabiralo gobe in jih na razstavi obnavljalo. Dva dneva sta bila posvečena tudi gobarskim jedem, katere je pripravila naša članica. Imeli

smo na razpolago posebno kuhinjo, pripravljali živila in jih nato dali v restavracijo, kjer so jih razdeljevali. Prvi dan smo imeli gobovo juho in ajdove žgance, drugi dan pa gobove palačinke s tatar omako. Zadnji dan smo dali gobove palačinke tudi vsakemu obiskovalcu. Vsi so si bili edini, da so izvršne. Zanimanje za razstavo gob je bilo izredno, tako da bi kazalo razstavljati še več«.

Celjska gobarska družina pa ne prireja samo razstav. Za vzgojo svojih članov organizirajo redna predavanja, kjer se seznanjajo z vrstami raziskanih gob, načinom nabiranja in varova-

njem narave. Predavanja organizirajo tudi po šolah. Tako ima družina tudi velik pomen za varovanje okolja. »Bisernica«, ki gostuje v prostorih Krajevne skupnosti Nova vas, letos slavi dvajsetletnico obstoja. Člani si

želijo, da bi nekoč dobili sredstva za nakup opreme za raziskovanje gob, saj je še veliko število gob neraziskanih, kar smo videli tudi na sejmski razstavi.

Veliko je bilo zanimanje za razstavo gob

(Foto: Šentjurec)

Sindikat in kultura

Kulturni animatorji v tozdih so za sezono 1984/85 zbrali 45 interesentov za obisk gledaliških predstav v celjskem gledališču. To je za 23 manj kot lansko sezono. Abonenti so odšteli 50 odstotkov od celotne cene, katere so se gibale od 520 do 780 dinarjev, drugo polovico pa je prispeval sindikat. Najbrž je k temu potreben komentar. Še vedno premalo naredimo za kulturno osveščanje naših delavcev, saj je zanimanje za to zvrst kulture resnično premajhno.

M.G.

Novica iz sejma

Ob 75-letnici obstoja in poslovanja Zagrebškega velesejma, je Cinkarna Celje na svečani akademiji prejela spominsko diploma, kot znak priznanja za 25-letno uspešno sodelovanje na sejmskih prireditvah.

Dejavnost mladih

Na pobudo mladinskih delegatov je v družbenopolitičnem zboru skupščine Slovenije potekala razprava o nevzdržnih razmerah, ki jih povzročajo sedanjí način obračunavanja nadomestila v času porodniškega dopusta (povprečje preteklega leta, ki velja vse leto). Mladi so zahtevali spremembo takšnega načina računanja in izplačevanja nadomestila. Predlagali so, da se kot osnova upošteva zadnje trimesečno povprečje pred odhodom na porodniški dopust, z variantami za primere, ko takšnega povprečja ni.

Republiška SIS je v 14. dneh pripravila osnutek spremenjenega akta.

Začetek veljavnosti je bil podan v naslednjih variantah:

- 1.) 1. september 1984 potrebno povišanje prispevne stopnje
- 2.) 1. december 1984 brez povišanja prispevne stopnje
- 3.) 1. januar 1985
- 4.) 8. dan po objavi v Uradnem listu SR

Za prve tri predloge je bilo potrebno izvesti pospešeno razpravo s pristankom vseh občinskih skupnosti, zadnja inačica pa je običajen postopek, ki pa bi trajal kakšni dve leti.

V razpravi so mladi predvsem podpirali prvo, bolj ugodno varianto. Kot kaže, bo obveljalo povprečje obračuna preteklega leta s pogostejšimi revalorizacijami.

Kakšna pa bo končna varianta, bomo kmalu zvedeli.

Še ena vest za nezaposlene, oziroma za tiste, ki s svojo zaposlitvijo niso zadovoljni.

Mladinske kooperative oz. kooperative nasploh, so pričele dobivati temelje tudi pri nas. Tako je bila ta tema že na dnevnem redu Sveta za družbenoekonomске odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu OK SZDL Celje, vendar je točka zaradi časovne stiske preložena na prvi naslednji sestanek.

Prav tako pa so se za kooperative pričeli zanimati tudi na skupnosti za zaposlovanje.

Ob primerni angažiranosti in dobri volji vseh, bomo lahko v nekem, sedaj že bolj otipljivem času, tudi v Celju začeli ustanavljati kooperative in s tem reševati tako problem zaposlovanja, kot prestrukturiranja celjskega gospodarstva.

Še ena aktualna tema. Verjetno ste že slišali, da želijo Celjani postaviti spomenik Francu Leskovšku-Luki. Ali veste, da je velika večina mladih proti gradnji spomenika? Predračunska vrednost po SaS je 3.000.000 din. Mnenja smo, da je pri nas že

dovolj spomenikov, predvsem pa, da čas v katerem živimo, še zdaleč ni primeren za podobne izdatke.

Samoupravni sporazum o obnovi Muzeja revolucije in postavitvi spomenika je bil 27. septembra na dnevnem redu vseh treh zborov skupščine.

V družbenopolitičnem zboru so bili proti mladinski delegati (20 za 4 proti), v zboru krajevnih skupnosti so bile proti 3 delegacije, 20 pa za, v zboru združenega dela pa je bilo »za« 27 delegacij, 18 se jih je vzdržalo, 7 pa jih

je bilo proti.

Občinski može ugotavljajo, da smo se mladi dobro organizirali, saj razen mladincev na sestankih delegacij nihče ni razpravljaj!

Da se razumemo! Mladi nismo proti obeležitvi spomina na tov. Leskovška, vendar menimo, da je spominska soba v muzeju revolucije dovolj!

Ali se strinjate z nami?

Silvo

Nadaljevanje iz pete številke glasila MCC

Droga med nami

Je res prijatelj, kdor ponuja droge? Ali le trgovec?

Je to nekdo, ki se boji lastne zasvojenosti in išče pajdaša? Odkod vemo, da snov res učinkuje? Odkod vemo, da ni snov zastrupljena s strihninom ali čim drugim?

Smemo kar slepo poizkušati?

Epidemija narkomanije se je začela leta 1965 prav z marihuano. To je tista generacija, ki jo danes redči heroin... Marihuana ni prav nič nedolžna, nevarna je že sama po sebi, poleg tega pa je odskočna deska za težja mamila. Trava kmalu postane prešibka, mladi hočejo močnejša doživetja in preidejo na druga mamila. Prekupčevalci z mamili dobro vedo, da se narkomanija začne z marihuano, zato sprva ponujajo to mamilo zastonj. Tako nastane odvisnost in z njo izsiljevanje. Otroci, kajti pogosto gre res za prave otroke, stare 10 do 12 let, se zaradi vseh mogočih groženj tako prestrašijo, da morajo zaiti v kriminal, če hočejo priti do denarja. Od tega pa imajo razpčevalci stokratno korist: Če stane ena cigareta marihuane 20 do 30 starih tisočakov, stane gram heroína 8.000,00 dinarjev!

HALUCINOGENI

Določeno skupino drog imenujemo halucinogene ali psihotike. Sem spadajo LSD, MESKALIN, DOM, DTM, ATROPIN itd. LSD so na primer uporabljali Azteki, Maji, Kecaapi, in Yage, pa amazonski Indijanci na obredni način v bogoslužne namene.

SCOPOLAMIN IN ATROPIN se nahajata v zobniku in volčji češnji. MESKALIN je glavni alkaloid snovi PEYOTL (ateško svilni napredek) Peyotl je kaktaja, katere nadzemni del posušijo in potem med obrednimi dejanji pojedjo. V zadnjem času pa že uporabljajo razna topila kot so eter, bencin, aceton, razna razredčila za barve, lepila, katerih hlape vdihavajo.

Pri LSD so vidni znaki slabost, siljenje k bruhanju, znojenje, omotica, glavobol, motnje dihanja in krvnega obtoka, kakor tudi očitna razširitev zenic, pojavljajo se tudi govorne motnje. Učinek dosežemo z dozo 0,00005 g!

Povprečna doza za MESKALIN je 0,1 do 0,5 g. Omama traja od 6 do 12 ur. Poleg grenkobnega okusa je značilna vrsta telesnih simpto-

mov: slabost, razbijanje srca, izbruh znojenja. Znano je, da prevelika doza povzroči smrt. **ZNAMENJA IN UČINKOVANJE DROG**

Zanesljivih znamenj, po katerih bi spoznali začetek pretiranege jemanja drog ali zasvojenost z drogami, na splošno ni, razen, če najdemo na telesu injekcijske vbode.

Vzrok tiči morda v tem, da ima domišljija v našem času premalo spodbud. Ni dvoma, da danes marsikatero področje življenja trpi zaradi pomanjkanja domišljije. Pojem razširitve zavesti znanstveno nikakor ni sprejemljiv. Resnične razširitve zavesti ni. Nasprotno. Pod vplivom drog lahko govorimo le o nekem zoženju zavesti. Nekdo na primer trdi, da pozna vsebino knjige, ki je ni nikoli prebral.

PRAVO IN DROGA

Pri nas velja zakon o mamilih iz leta 1964, ki ureja predelovanje in izdelovanje mamil ter promet z njimi. Ker v naši državi pridelujemo OPIJ, se zakon nanaša tudi na gojitev opijevega maka. Pridelovanje KOKINEKA lista in KANABISA je prepovedano. Pridelovalci opija morajo ves svoj pridelek prodati

ustreznim organom. V Turčiji in drugih državah, kjer tudi pridejujejo opij, so te kazni neprimer- no ostrije.

Zanimivo je tudi, da v nekaterih obmorskih državah luški delavci normalno kadijo travo. Ko sem še delal na ladji, se spominjam, da si v afriški luki lahko dobil za nekaj steklenic piva precejšnjo količino marihuane, ali pa npr. v ZDA zamenjava za nočno ljube- zen itd. Res je tudi, da imajo v nekaterih delih svoje klube, dis- coteke itd.

Pri zdravljenju ne gre le za to, da zasvojenca odtegnemo drogo.

Dati mu je potrebno enakovred- no nadomestilo. Ko se zasvoje- nec pozdravi, mu je potrebno omogočiti življenjsko usmeritev. Z ljudmi, ki jih ogrožajo droge ali so jih že zasvojile, je treba delati zelo zavzeto. Tega dela ni mogoče meriti s časom. Zato je treba posvetovalnico zasnovati tako, da lahko ostanejo ljudje, ki potrebujejo nasvete, v kakšnem dnevnem centru ali neprekinje- no odprtem domu. Za vsako obravnavo je potrebna poklicna molčečnost.

Če imate dokaz, da je vaš otrok uživalec, potem mu povejte, da

vse veste. Prva reakcija: Razjezil se bo, celo pobesnel, češ, s kak- šno pravico se vmešavaš, brskaš po mojih rečeh? Težko vam bo razložiti, da nikakor ne vohunite za lastnim otrokom samo zato, da bi uživali v tem, in da je zanj bolje, da veste... Če ga niste zalotili pri dejanju, bo tajil. Ni- kakor ne verjemite, da so te reči od nekoga drugega. Pripravljen bo reči vse in obljubiti še več, samo da bi se vas znebil. Tisto, kar mu morate povedati, mu povejte preprosto in jasno. Po- vedati morate tako, da sploh ne bo mogoče dvomiti o vaši odloč- nosti. Toda otrok mora vedeti, da ste z njim odkriti. Vendar pazite! To postane lahko dvore- zen meč. Bodite previdni in se ne spreminjajte v detektiva, ne- opazno glejte na to, kje otrok preživlja prosti čas.

Nikakor ne smete sami uživati mamil, hkrati pa to prepovedati otroku.

Vedeti morate o škodljivih po- sledicah uživanja drog. Oborožite se z neskončno potr- pežljivostjo. In seveda, nikoli res nikoli, ne smete odnehati.

Ivo J.

6. septembra, ob prazniku občine Mozirje je naša temeljna organizacija v tem kraju odprla nove proizvodne prostore. K svečani, in predvsem skromni otvoritvi, smo nekaj prispevali tudi mladi.

Frida Jaušovec, Miša Jagodič, Lenart Hrovatič in Jani Planko, so skupaj pripravili kratek recital, ki je prijetno izvenel in popestril otvoritev hale.

Kljub temu, da je šlo bolj za obeležje občinskega praznika, saj hala še ni predana svojemu namenu, nas lahko primerna skromna prireditelj razveseli.

Silvo

Novo

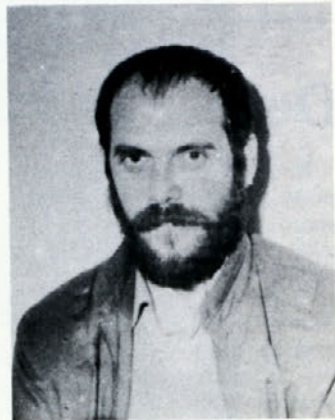
Kotiček za pesnike

V uredništvo prihaja vedno več pesmi, zato smo se odločili, da pričnemo objavljati novo rubriko »KOTIČEK ZA PESNIKE«. Pričakujemo, da se boste oglasili tudi tisti, ki še niste objavili svojih pesnitev, morda pa tudi vaša hči ali sin. Želimo, da vaše delo ne ostane v predalu, ampak se razkrijete kot nov ustvarjalec. V vsakem kotičku bomo predstavili enega avtorja.

Danes predstavljamo mladega pesnika, 29. letnega ekonomista v službi za plan in analize. Zoran PEVEC je objavil nekaj pesmi že v mladinski prilogi MCC, zato ga morda nekateri že poznate.

»Ni enostavno pisati pesmi. Veliko moraš vedeti, poznati je treba notranji ritem pesmi, poznati temelje«, pravi Zoran. »Pesnik je kot arhitekt, ki se igra s sobami, kako jih bo opremil, postavil. Igra se s temelji, besednimi igrami v pesmi, s katerimi riše notranja doživetja«.

Zoranu ni važna zvrst. Piše že iz srednje šole. Njegova dela so objavili že v Obrazih, literarni reviji celjske regije, Mladih potih, prilogi Mladine, Pavlihi, Dialogih. To so glasila, v katere prideš le z ugodno kritiko. Veliko priznanje za mladega ustvarjalca je,

Zoran Pevec

da mu sploh objavijo dela. Na izdajo kakšne svoje zbirke pa še ne upa pomisliti. Tudi ta uspeh mu želimo.

UTOPIJA - ZDAJ

Mesa je povsod dovolj
po nizki ceni -
- svinjine in predvsem teletine;
avtomobile prodajalci nam ponujajo
na pol zastonj
in vsega je zares obilo,
to vidi se,
pri nas prav nič ni gnilo.
Inflacije sploh ni
in dinar v svetu
raste že več dni.
Okolje naše čisto je in reke bistre,
da kar bode v oči,
ljudje so vedno bolj preprosti,
ah, zdavnaj že pozabljene
so njih slabosti.
Pa tudi šport je res le šport,
brez podkupovanja,
intrigarstvu podobnih sort.
Tako res svetla naša je bodočnost
in omika,
da vse je prav lepo in kot
se šika.
No, od vsega
(kar kot vidite v redu je)
nas le še stara himna malo moti,
tu izgleda, morda pač bili smo v zmoti.

EPIGONČIČEM

Komaj je slišal za besedo: pesnik
že skropacal je stihe, ne pesnik-zgolj
peresnik.

Zato treba se spoznati je na verze,
rime, amfibrahe in asonance,
saj brez konca pravega zrodijo
se tako romance.

No, danes pesmi piše vsak,
na to pač rima se - bedak.

STAR ŠTOS

Povem vam - to ni vic,
da avto mi je kupil stric;
ta stric
igra v commediji dell'arte.
to igra je na vaše žulje,
vaše karte.

Šport in rekreacija

Prvi na 6. igrah spretnosti

Partizan Gaberje je leta 1979 prvi organiziral igre spretnosti, katerih so se udeležile DO iz Celja. Letos je bil organizator EMO, ki proslavlja 90. delovni jubilej. Igre so organizirali v soboto 8. septembra ob prazniku KS Gaberje. Udeležile so se naslednje DO: Merx, Kovinotehna, LIK Savinja, EMO in naša ekipa, medtem ko Partizan Gaberje iz neznanih vzrokov ni nastopil.

Igre so vsebovale 5 rekreativnih panog in sicer:

1. Podajanje žoge preko glave v sedečem položaju
2. Štafeta
3. Prenašanje bremen z živo samokolnico
4. Spretnost z žogo
5. Preskakovanje preko vrteče vrvi

Ekipo so sestavljale 3 ženske in 5 moških, ki so v vseh panogah izmenično nastopali in se borili za čim boljšo uvrstitev v vsaki igri.

Vrstni red ekip po posameznih igrah in končni vrstni red

	1		2		3		4		5		točk.
	mes.	točk.	mes.	točk.	mes.	točk.	mes.	točk.	mes.	točk.	
1. Cinkarna	3	3	1	5	2	4	1	5	3	3	20
2. EMO	5	1	2	4	1	5	3	3	1	5	18
3. Merx	2	4	3	3	3	3	2	4	2	4	18
4. Kovinot.	1	5	4	2	4	2	5	1	4	2	12
5. LIK Sav.	4	2	5	1	5	1	4	2	4	2	8

Iz razpredelnice je razvidno, da je naša ekipa zasedla ponovno 1. mesto, tako da bodo 7. igre, ki jih bo po vsej verjetnosti morala organizirati naša DO zelo zanimive, saj so Partizan Gaberje, Merx Celje in Cinkarna Celje osvojili po 2x lep kristalni prehodni pokal. V trajno last pa ga bo dobila tista ekipa, ki ga bo osvojila trikrat. Naši ekipi čestitamo in ji želimo, da nas prihodnje leto ponovno razveselijo.

M.L.

Namizni tenis

Herta in Branko prvaka

V mesecu septembru smo organizirali prvenstvo Cinkarne v namiznem tenisu v posamezni konkurenci za članice in člane. Udeležilo se je 14 članov in 3 članice, ki so se pomerili med seboj za najboljša mesta.

Pri članih smo določili 4 nosilce skupin (po kvaliteti), in sicer: Tomo Žolger, Slavko Kajtner, Milan Tasič in Branko Tanjšek. Rezultati medsebojnih obračunov so naslednji:

1. skupina

Žolger:Fruk	2:0
Veber : Hudohmet	2:0
Hudohmet:Žolger	0:2
Fruk:Veber	2:1
Žolger:Veber	2:0
Hudohmet:Fruk	0:2

1. Žolger Tomo	6 točk
2. Fruk Drago	4 točke
3. Veber Zoran	2 točki
4. Hudohmet Peter	0 točk

2. skupina

Kajtner:Pernjak	2:0
Kač:Tanjšek	2:0
Tanjšek:Kajtner	0:2
Pernjak:Kač	2:0
Kajtner:Kač	2:0
Tanjšek:Pernjak	0:2

1. Kajtner Slavko	6 točk
2. Pernjak Mladen	4 točke
3. Kač Jože	2 točki
4. Tanjšek Jože	0 točk

3. skupina

Tasič:Tomič	2:1
Ramšak:Tasič	2:1
Tomič:Ramšak	2:1

1. Tasič Milan	4 točke
2. Tomič Mladen	2 točki
3. Ramšak Matjaž	0 točk

4. skupina

Tanjšek:Hernaus	2:0
Hernaus:Pohole	1:2
Pohole:Tanjšek	0:2

Svečana predstavitev sodelujočih ekip

Ekipa Cinkarne, ki je zasedla 1. mesto

1. Tanjšek Branko 4 točke
2. Pohole Ivan 2 točki
3. Hernaus Jože 0 točk

Cinkarne za leto 1984. ČESTITAMO!
Prvi trije v vsaki konkurenci so prejeli lepe medalje.

V finale so se uvrstili zmagovalci skupin, ki so med sabo igrali takole:

Tasič:Tanjšek	7:21, 15:21	0:2
Kajtner:Žolger	15:21, 7:21	0:2
Žolger:Tasič	21: 7, 21: 9	2:0
Tanjšek:Kajtner	21: 5, 21: 3	2:0
Tasič:Kajtner	21:15, 21:18	2:0
Žolger Tanjšek	15:21, 4:21	0:2

Končni vrstni red:

1. Tanjšek Branko 6 točk
2. Žolger Tomo 4 točk
3. Tasič Milan 2 točki
4. Kajtner Slavko 0 točk

Prijavile so se le tri članice, ki so med sabo igrale takole:

Šeško:Točaj	21:10, 21: 8	2:0
Točaj Franc	3:21, 11:21	0:2
Franc:Šeško	21:11, 21:11	2:0

Končni vrstni red:

1. Franc Herta 4 točke
2. Šeško Jožica 2 točki
3. Točaj Jožica 0 točk

Tako sta Herta Franc in Branko Tanjšek postala prvaka

REKREACIJA V TELOVADNICI

Obveščamo vas, da smo ponovno pričeli z rekreacijo v telovadnici OŠ Ivanke Uranjek (Posebna šola) vsak petek v tednu od 16. do 18. ure in sicer:

- od 16 do 17. ure - košarka
- od 17 do 18. ure - odbojka
- ves čas pa namizni tenis - 3 mize

Prihajajte pravočasno, vhod v telovadnico je samo v copatah, ki si jih boste obuli v garderobi.

VABLJENI!

Vse ljubitelje namiznega tenisa ponovno obveščamo, da imajo vsak dan razen četrtek (trening strelcev) na razpolago dve mizi v baraki za treninge. Ključne dvignete pri vratarju (uprava) na osnovi osebne legitimacije.

5. celjski kolesarski maraton

Kolesarski klub Celje je že petič zapored organiziral kolesarski maraton, ki je tokrat potekal v obratni smeri kot lani in sicer:

Celje - Šentjur - Šmarje pri Jelšah - Mestinje - Pečica - Poljčane - Slovenske Konjice - Zreče - Stranice - Frankolovo - Celje.

V Celju je štartalo kar 500 vnetih kolesarjev, ki so diktirali takšen tempo, kot bi bili na kakšni dirki in ne na maratону in ki je imel za cilj prevoziti 90 km dolgo pot.

Organizatorji so imeli zaradi nediscipline nekaterih udeležencev težave v prometu, saj so na nekaterih odsekih zasedli celo cestišče, tako, da so se avtomobili morali umakniti celo s ceste.

Tudi vreme je prispevalo svoje, saj je bilo izredno lepo. Sodelovalo je okoli 700 kolesarjev od tega 7 iz naše kolesarske sekcije. Največ moči so pokazali Marjan Rejc, ki je prispel v Celje deveti, Dušan Žnidar - osemnajsti, Marjan Bernjak - dvaintrideseti itd.

Vojko Urbancl, Miro Miroslavljevič in Milan Kukec iz Mozirja so prispeli v Celje v drugi skupini. Vsem iskreno čestitamo in jim želimo v prihodnji sezoni še več uspehov.

Vredno je omeniti, da je bil celjski maraton s 650. udeleženci drugi v Sloveniji, za maratonom Roka Franja, katerega se je udeležilo kar 2000 kolesarjev.

M. L.

Naši kolesarji pred startom 5. Celjskega maratona od leve proti desni M. Bernjak, V. Urbancl, M. Rejc in M. Miroslavljevič

KOLESARJI V TEŽAVAH

Kolesarska sekcija, ki je bila ustanovljena pred tremi leti, ima petnajst aktivnih kolesarjev, ki se udeležujejo slovenskih maratonov. Letos so sodelovali na celjskem, kozjanskem, pohorskem, kamniškem maratonu ter dirki za pokal Merxa in memorial Vitka Vitanca. Stroški prevoza in opreme so zelo veliki, zato štirje milijoni din, ki so bili odobreni iz sklada skupne porabe, niso zadoščali, da bi se lahko udeležili vseh sedmih maratonov na Slovenskem. Tako je spodletela udeležba na maratoni Franja, Vršču in Radencih. S tem pa so bili tudi ob priznanju, ki ga podeljuje Kolesarska zveza Slovenije za najbolj vztrajnega kolesarja. Veselje in intuziazem, ki jih vodi v to vrsto rekreacije torej ni dovolj. Sredstev za delo pa tudi ne. Vsi godrnjajo, da naj bodo skromni, kje dobiti manjkajoči denar za šport in rekreacijo, gre za 100 tisočakov, pa ne ve nihče.

M.G.

Kolesarji - planinci

Tudi brez medalj - aktivni

Enkrat na leto se planinci petih planinskih društev, oziroma sekcij, podajo s kolesi na 160 km dolgo pot iz Celja v Logarsko dolino in nazaj.

Pobudnik in organizator prve akcije oziroma planinskega kolesarskega maratona 26. oktobra 1979 je bila PS Cinkarna, z

geslom: »Vsi gremo - vsi pridemo«.

Udeleženci, katerih je tedaj bilo preko sto, so bili nad to akcijo zelo navdušeni in tako smo se dogovorili, da bo akcija postala tradicionalna. Vsako leto pa naj bi bil organizator drugo planinsko društvo oziroma sekcija.

Organizator drugega planinskega kolesarskega maratona je bilo PD Železničar, tretjega Aero, četrtega Metka, petega ob 110 letnici Cinkarne zopet Cinkarna, letošnjega šestega pa PD Železar Štore.

Kakor vsako leto, tako nam je bilo tudi letos 29. in 30. septembra vreme naklonjeno, ko smo ob 7.30 uri startali pred hotelom Merx. Po enourni vožnji smo se ustavili v Parizljah, kjer smo za okrepčilo dobili čaj. Na čelu kolone je kot vedno vozil z avtom in utripajočo lučjo ter montiranimi zvočniki Lojze Melavc, poleg njega je bil še Marjan Leban.

Glasba iz zvočnikov je spodbujala udeležence, da so lažje pritiskali na pedala. Da je šlo zares, so občutili predvsem tisti, ki so se prvič udeležili tega maratona in jim je počitek v Ljubnem še kako dobrodošel.

Med potjo smo se tudi ustavili in šli nabirat gobe. Vsak bi moral prinesiti vsaj 5 gob. Naša zvesta spremljevalka Milka Dobeljak, odlična poznavalka gob, je vse nabrane gobe pregledala in neužitne izločila.

Povzpeli smo se na kolesa in nadaljevali pot. Sledil je še kratek počitek pri Rogovilcu. Tako je bilo pred nami še nekaj kilometrov do cilja, ki je bil pred domom Cinkarne v Logarski dolini.

Tu so nam naše kuharice pripravile kosilo z ajdovimi žganci in gobovo juho.

Po kratkem počitku se je večina podala na bližnje vrhove.

Zvečer nas je zopet čakala obilna večerja: pleskavica z gobami, ki smo jih prej med potjo nabrali.

Po večerji se je živahno in veselo planinsko razpoloženje nadaljevalo pozno v noč.

Drugo jutro pred startom smo naše želodce napolnili z žganci in mlekom ter ob 8.00 uri startali.

Bilo je zelo hladno in brez rokavic in kape ne bi bilo nič kaj prijetno. Vožnja nazaj je bila seveda hitrejša, ker smo se v glavnem vozili navzdol.

Tenis

Presenečenja ni bilo

15. 9. se je v mestnem parku zbralo 21 članov teniške sekcije Cinkarne na drugem teniškem prvenstvu. Pogled na skupino privržencev bele žogice je bil veličasten. Torbe različnih znamk od Topra do Adidas, v njih loparji vseh svetovnih znamk. Tako pisana mala mno-

JESENSKE SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE

Zveza telesnokulturnih organizacij Celje je v mesecu septembru organizirala občinsko prvenstvo v tenisu. Tekmovanje med ekipami je potekalo na novih igriščih hale Golovec. Za Cinkarno so tekmoval tri ekipe, od katerih je prva dobila tri zmage, druga dve zmagi in en poraz, o tretji ekipi pa bomo še poročali. Ocena kvalitete naših ekip proti ostalim je zelo dobra. Predvsem se lahko pohvalimo z velikim številom igralcev tenisa.

Andrej Ivančič

Ustavili smo se še v Savinjskem gaju, kjer smo dobili malico in se nato odpeljali v Celje do Kajuhovega doma. Tu je bilo kosilo za vse udeležence, predaja maskote planinca - kolesarja organizatorju letošnjega planinskega kolesarskega maratona, nato pa še žrebanje nagrad, ki so jih prispevala udeležena planinska društva, sekcije in delovne organizacije.

Pohvaliti moramo organizatorje, ne smemo pozabiti na harmonikarja, ki je na vsakem postanku neumorno igral vesele melodije. Da udeleženci niso bili žejni, je Jožica na vseh postankih kot vsako leto, tudi letos delila čaj.

Udeleženci, predvsem tisti, ki so se prvič udeležili tega maratona, so se izrazili zelo pohvalno, zato si takšnega maratona še želimo.

Zavedajoč se, da so stroški organizacije vedno višji in da je cestno prometna disciplina vedno strožja, bo potrebno v prihodnje še večje povezovanje in sodelovanje vseh organizatorjev, da to tradicijo ohranimo.

Na koncu še to, da žal planinci ne dobivamo medalj in pokalov, čeprav z napori tudi dosežemo uspehe.

A. Vrečer

žica je dajala videz velikega pričakovanja. Vsi smo nestrno čakali žrebanje. Po končanem žrebanju je napetost popustila in prvi pari so stekli na prizorišče dvobojev, eni bolj veseli drugi bolj zaskrbljeni, odvisno od nasprotnika.

Pravi užitek je bilo pogledati

na lepo urejena igrišča, obdana z visokimi kostanji, na njih pa tekmovalce s polno vneto športnega duha.

Letos prvič so tekmovala tudi dekleta, čeprav samo tri, vendar lep napredek. Brez njih pa bi po starem pregovoru ne bili popolna družčina.

Bolj, ko se je odmikal čas, bliže smo bili končnemu obračunu najboljših. Ostali, ki smo izpadli v prejšnjih kolih, smo si hladili znoj s »Stilom« in obžalovali izgubljene možnosti za boljše uvrstitve.

Dekleta so prva končala tekmovalje, tudi pri njih so se kazali znaki utrujenosti, vendar so bile s svojimi uvrstitvami zadovoljne.

Končni obračun pri moških je potekal po pričakovanju. Lanskoletni prvak Klinar se je boril športno, vendar ni mogel ugnati bolj izkušenega nasprotnika.

Rezultati - moški:

1. Jazbec Mladen
2. Klinar Bojan
3. Kajtner Slavko
4. Lončar Franc

Obvestilo ljubiteljem plavanja

Vsi, ki želite nabaviti vstopnice za bazen (Golovec) po znižani sindikalni ceni 40 din, se prijavite v svojem todzu športnemu referentu. Pri prijavi vplačate na primer za 10 vstopnic 400 din. Polna cena je 60 din za eno vstopnico. Referenti oddajo spisek in denar do 1. novembra 1984 Marjanu Lebanu, kadrovska služba.

Teniška reportaža

Siloviti udarec servisa

Prvaka Darja Štumberger in Mladen Jazbec

Sodniška odločitev - žogica je dobra

5-8. Smeh, Zupanc, Tanjšek Ivančič

8. - 18. Kolar, Gruber, Venišnik, Erdelji, Hudohmet, Praznik, Hrastnik, Rosina, Stevanovič, Kač.

Ženske:

1. Štumberger Darja
2. Furlan Alenka
3. Kovač Breta

Res je, da smo imeli bolj malo gledalcev, in da nismo igrali vrhunskega tenisa, vendar nam je uspelo animirati precejšnje število mladih za to zvrst rekreacije.

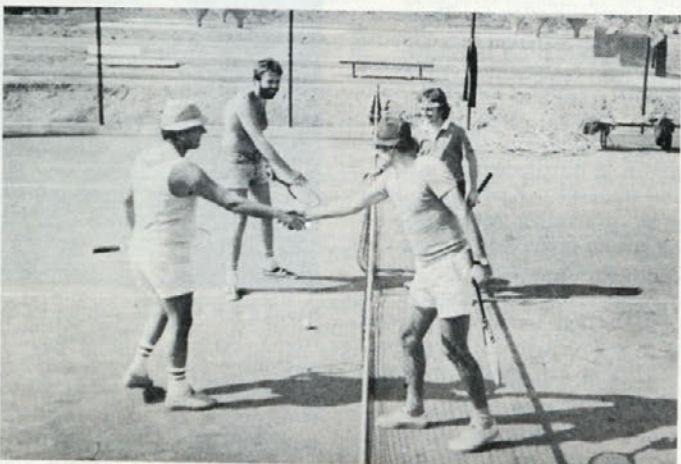
Živ žav na igriščih je utihnil, nagrade so bile razdeljene. Odhajali smo veseli in z upanjem, da nas bo na tretjem prvenstvu Cinkarne več.

Za uspešno izvedeno prvenstvo se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspehu tega prvenstva. Nagrade so pripeljali Toper, Metka, Merx - Mlinsko podjetje, Muflon, Aero, Libela in Cinkarna.

Franc SMEH

Popolna koncentracija in učinkovit udarec

Prijateljski stisk rok

Poraz je potrebno tudi športno priznati

Ob koncu še gasilska fotografija

(Foto: Klinar)

Upokojeni so bili

Anton PLEŠNIK, rojen 1928. leta v Strmcu, se je zaposlil v Cinkarni leta 1951, med tem ko je bil prej zaposlen že v Papirnici Višnja vas ter nekaj časa kmetoval doma v Dobrni. V Cinkarni je delal najprej v topilnici, nato je v keramiki vozil retorte. V Kemiji je postal invalid III. stopnje in je bil predčasno invalidsko upokojen. Kjerkoli je delal je bil zadovoljen, zato je bilo ob njegovem pripovedovanju čutiti žalost zaradi odhoda. Bil je vedno zvest svojim nalogam in sodelavci so ga imeli radi. Ravnal se je po načelu nuditi in zahtevati. Ostalim želi uspehe in zvestobo pri delu.

Anton JOKAN, rojen 1934. leta v Lisičnem, je bil vedno zdrav, poln volje do dela in vesel. Ko pa je dopolnil 50 let je nenadoma hudo zbolel in bil po enoletni bolezn invalidsko upokojen. V Transportu je vodil tri oddelke, nazadnje pa je bil izmenovodja v sekundarni proizvodnji. Prvo delovno mesto v Cinkarni je bilo v aglomeraciji, tam je bil izmenovodja 18 let. 16. let je delal v sindikatu in kar dve mandatni obdobji je bil član SDK. Bil je pošten in odločen, zato se je morda tudi komu zameril, a zaradi njegove vedrine in pozornosti, se je vse vedno zgládilo. Nikoli ni manjkalo na sestankih ker je prepričan, da funkcionar, ki nima časa priti na sejo, bolje, da ni funkcionar. Rad je svetoval, nikogar podcenjeval. Anton tudi nima dlake na jeziku, pravi, da je dosti vodilnih delavcev, ki ne dajejo dobrih zgledov.

Poleg svojega dela in družbe-

nopolitične aktivnosti je imel polno hobijev. Vse si je naredil sam, čevlje, hlače, popravil glasbilo. 12 let je pel v Cankarjevem zboru. Sedaj bo doma še vedno delal in če mu bo zdravje dopuščalo, bo še vedno popravljaval glasbila. Žal pa ne bo smel več igrati harmonike, zato bo pogrešal njeno mehko in nežnost. Kljub hudi bolezni pa je v nasprotju z Antonom Plešnikom trmasto veder in še bolj se pošali, kot prej, ko je bil zdrav.

Stanka KRAMAR, rojena 1929. leta v Javorju v Brkinih, je z namenom da bi šivala, prišla v Maribor. Kot tkalka je delala tri leta, potem pa jo je zakonski mož pripeljal v Celje in leta 1963 je dobila službo v Cinkarni, kjer je delala tudi njen mož. Najprej je bila čistilka v samskem domu, nato je bila vratarka, nazadnje pa skladiščnik v titanovem dioksidu. V svojem življenju je torej opravljalatudi nekaj moških poklicev, kar pa ni čudno zanjo, saj ima moški nastop, strog, resen in odrezav. Uspešno se je zoperstavljala nedelu in nepoštenju. Tudi ona, kot Anton Jokan, ima pridne roke, vsega se loti. Doma ima živino, šiva, plete, kvačka, vzgaja dva sinova. Torej si lahko predstavljamo, da ji ne bo dolgočas. Sodelavcem želi, da bi se boljše razumeli in da bi jemali delo resno.

Stanko MAK, rojen 1922. leta v

Zagrebu, se je izučil za avtomehanika, vse življenje pa je opravljal druge poklice. Leta 1941, ko je prišel v Cinkarno, se je izučil za ključavničarja. Nazadnje je bila izmenovodja v Lito-ponu. Dostikrat mu sploh ne bi mogli prisoditi, da je ključavničar, saj je bil rdeč od minija, bel od litopona in moder od ultramarina. Med okupacijo je bil premeščen v EMO, potem pa je bil prisilno mobiliziran v vojsko, bil v ujetništvu, na petih udarniški akcijah, po osvoboditvi pa se je vrnil v Cinkarno, kjer je delal

do redne upokojitve. Stanko je bil delaven, poln življenja, vedno vesel in danes mu ne bi mogel prisoditi njegova leta. Obdržal je vedrino zaradi samodiscipline. Svoja leta skriva tudi zaradi rekreacije. Vse življenje je igral odbojko, nogomet, plaval, igral namizni tenis, kegljal, smučal, planinaril, skratka ni ga športa, katerega se ne bi lotil. Sedaj mu bo hitro minil dan, saj bo trimčkal s svojimi vnuki.

Vsem bivšim sodelavcem želimo, da srečno in zdravo uživajo zaslužen počitek.

M. G.

Iz poslovanja sklada za intervencijo v kmetijstvu Kmetijstvo v Celju je imelo dovolj pomoči

Iz poročila o poslovanju sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v občini Celje izhaja, da se v delovanju sklada po sprejetem programu v prvem polletju, kažejo dobri rezultati.

Sredstva, s katerimi posluje sklad, se zbirajo iz bruto osebnih dohodkov delavcev v višini 0,7 % in iz skupne porabe DO v višini 1 % od osnove BOD po posebnem samoupravnem sporazumu.

Prav tako so skladu na razpolago zbrana sredstva po stopnji 0,15 % od BOD za občinske blagovne rezerve.

Iz vseh virov skupaj je bilo zbranih v občini Celje 162.936.428,- din, od katerih je bilo v prvem polletju porabljen 149.563.557,- din.

Program za pospeševanje kmetijstva, ki temelji na republiškem dogovoru, usmerja sredstva v kmetijsko proizvodnjo na območju občine Celje in občin Laško, Šentjur, Šmarje in Žalec, ki so podpisale samoupravni sporazum o preskrbi mesta Celja s kmetijskimi proizvodi. Poleg tega so v program sklada vključeni ukrepi za pospeševanje proizvodnje hrane v zasebnem sektorju in za oblikovanje blagovnih rezerv v občini Celje.

Ocenjuje se, da so po sprejetem programu dosegli v živinoreji za 15 % večjo tržno proizvodnjo mleka in ohranili raven proizvodnje mesa na lanskoletni višini.

Prav tako se je povečal stalež osnovne črede krav v občini za okoli 6 %. Ugodni premiki se kažejo tudi v rastlinski proizvodnji: pšenici, koruzi in krmnih posevkih.

Pretežni del intervencijskih sredstev je porabljen za intenzi-

fikacijo mlečne proizvodnje in govejega mesa, kar je učinkovalo na boljšo oskrbo z mlekom in mlečnimi izdelki. Slabši pa so učinki pri oskrbi z svinjskim mesom, ker proizvodnja v regiji pokriva le 10 % preskrbe.

Iz sredstev sklada so bili odobreni tudi dolgoročni krediti kmetijskim zadrugam v več občinah, ki pa zaradi nedostavljene potrebne dokumentacije še niso bili izrabljeni v višini 30.197.600,- din. Koriščen je kredit odobren CMH v višini 25.000.000,- din in kratkoročni ter srednjeročni krediti kmetijskim in kmetijsko predelovalnim organizacijam. Vse postavke okrog regresiranja posameznih namenov bodo znane proti koncu leta, ker se kmetijska proizvodnja zaključuje v II. polletju.

Posebej pri porabi sredstev izstopa sovlaganje v kmetijsko proizvodnjo, ki se pa nanaša na izgradnjo farme govejih pitalcev v Žepini, mlečno farmo v Zalogu in izgradnjo govejih in svinjskih hlevov pri zasebnih kmetovalcih v več občinah.

Marija Bernjak

VABILO

MOŠKI ZBOR CINKARNE vabi v svoje vrste nove člane.

Vaje so vsako sredo od 12.30 do 14.00 ure v prostorih IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA.

ODBOR

PRILOGA

V mesecu novembru bodo organizirana predavanja o RBK zaščitni po zborih delovnih ljudi, delnih zborih ali delovnih skupinah. Usposabljanje delavcev za naloge SLO in DS je na osnovi določil zakona o SLO in DS (Uradni list SRS št. 35-1575/82) obvezno, zato pričakujemo udeležbo vseh delavcev.

Priprave na zaščito pred RBK nevarnostmi

Verjetno ni med nami nikogar, ki ne bi poznal ali slišal za nevarnosti, ki nam pretijo preko sredstev za množično uničevanje, ki jih imenujemo:

radioaktivna, biološka, kemična ali na kratko, RBK orožja.

Res je, da vedno znova odkrivamo še strašnejša, močnejša in uničevalnejša orožja - laserska, vpliv na vreme, drobljenje - razgradnja snovi, in da je zaščita pred njihovim učinkovanjem vedno manj mogoča. Preživetje si omogočamo le pod pogojem, da poznamo vse nevarnosti, vse zaščitne ukrepe in pravilno ravnanje ob morebitni uporabi teh orožij.

Zato je prav, da poznamo vse nevarnosti, vse ukrepe in postopke v vseh okoliščinah, v katerih se lahko najdemo.

OSEBNA ZAŠČITNA SREDSTVA so prva sredstva za zaščito, ki jih moramo ne samo poznati, znati uporabljati in varovati, temveč smo si jih po zakonu dolžni tudi sami zagotoviti do leta 1990. Sem štejemo kot najnujnejše: osebno zaščitno masko, zaščitno ogrinjalo, osebni komplet za razstrupitev (dekontaminacijo) in prvi povoj. Čimprej se moramo naučiti, kako ravnati z osebno zaščitno masko, zato ne bo odveč, da v okviru že izvedenega usposabljanja po krajevnih skupnostih ter predvidenega usposabljanja v naši DO, nameščanje in snemanje zaščitne maske preizkusimo.

PRIROČNA SREDSTVA ZA OSEBNO ZAŠČITO uporabimo v primeru, ko nimamo predvidenih, ali so nedostopna (pod ruševinami ipd.). Tako lahko zadošča mokra krpa, ki jo pritisemo na obraz (položimo jo čez nos in usta) ali pa uporabimo industrijsko protiprašno masko. Že vse tisto, kar nas ščiti pred dežjem, nas začasno zaščiti tudi pred temi sredstvi. Zaščitimo se lahko tudi z dovolj veliko plastično folijo, ki jo vržemo preko sebe. Vsekakor je potrebno ob nevarnosti postopati hitro in učinkovito, kajti najslabše je čakati ali se zmešati.

ZAKLONIŠČA IN ZAKLONILNIKI nudijo najboljšo zaščito zlasti pred učinki jedrskega orožja. Zaklonišča so lahko hišna ali javna. Vsekakor uporabi-

mo tisto, ki nam je najbližje. Zaklonilnike pripravimo sami v bližini lastnega doma. Pri izbiri mesta upoštevamo možnost dohoda v zaklonilnik, varnost pred morebitnim rušenjem zidov, podtalne vode in podobno. V nekaterih primerih lahko zaklonilnik preuredimo v kleti, če imamo dovolj močne zidove in primerne dostope. To storimo tako, da jih okrepiamo bodisi z vrečami peska, bodisi s podporniki. Pripravimo tudi orodje za primer, da bi vhod oziroma izhod zasulo (težko kladivo, kramp, sekuro, žago). Prav tako pripravimo tudi pripomočke za prvo pomoč in za gašenje požara. Vedeti pa moramo, da prostor, skozi katerega vodijo kanalizacijske, toplovodne ali plinske cevi in električne žice, ni primeren za zaklonilnik.

V neposredni nevarnosti pripravimo v zaklonilniku tudi nekaj rezervne hrane in vode, ki jo dobro zaščitimo s plastičnimi folijami in podobno.

V priprave na neposredno nevarnost sodi tudi primerna odeja, pribor za osebno higieno, žepna svetilka, tranzistorski sprejemnik, osebni dokumenti ter seveda zaščitna maska in prvi povoj ter zaščitno ogrinjalo. **ZNAMENJA - OPOZORILA NA NEVARNOSTI** so že dogovorjena. Naša družba je že danes organizirana tako, da lahko pravočasno odkrijemo morebitni napad sovražnika, pristojni organi pa o tem obvestijo prebivalce. Služba za opazovanje in obveščanje skrbi za znamenja o nevarnostih, ki so zvočna (s sireno) ali preko lokalnih radijskih postaj. Zato je prav, da imamo v času nevarnosti ob sebi priključen radijski prejemnik, obenem pa postanemo pozorni na zvočne signale sirene.

Na znak nevarnosti napada z jedrskimi, biološkimi ali kemičnimi sredstvi, si nadenemo zaščitno masko in zapremo vsa okna in vrata v stanovanju (podobno v hlevu). Pri tem uporabimo že pripravljena sredstva za zatesnitev. Nato pohitimo v zaklonišče ali v zaklonilnik ter se ravnamo ponaslednjih navodilih: - S seboj vzamemo najnujnejše stvari in poslušamo navodila štaba za civilno zaščito, ki bi v

takih primerih skoraj vedno poročal kaj in kako je treba ravnati.

- Če ni časa, da zapustimo stanovanje, poskrbimo, da zapremo okna in si nadenemo zaščitno masko ter poiščemo primerno kritje (pod mizo, pod oknom, stran od vnetljivih predmetov in električnih napeljav).

- Če nas alarmni znak nevarnosti zaloti na prostem, si takoj nadenemo zaščitno masko, pohitimo v javno ali drugo zaklonišče, če pa tega ni, poiščemo primerno naravno kritje.

- Podobno ravnamo na znak nevarnosti tudi v primeru, ko smo na delovnem mestu. Okna in vrata zapremo in se napotimo na mesto, predvideno za take primere, oz. ravnamo v skladu z navodili pripadnikov civilne zaščite ali narodne zaščite.

Preden se seznanimo, kako ravnamo ob nenadni jedrski eksploziji, kemičnem ali biološkem napadu, oziroma kako odstranjujemo posledice, moramo podrobneje spoznati njihove lastnosti, vrste, učinek, prvo pomoč pa tudi način uporabe.

SPLOŠNI ALARMNI ZNAKI

1. Nevarnost zračnega napada:
Zavijajoč zvok siren s trajanjem 60 sekund

2. Nevarnost napada z jedrskimi, biološkimi ali kemičnimi sredstvi:
Zavijajoč zvok siren s trajanjem 3 krat po 20 sekund s 15 sekund trajajočimi presledki

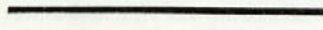
3. Požar (velja tudi v miru):
Enakomeren zvok siren v trajanju 3 krat po 20 sekund s 15 sekund trajajočimi presledki

4. Naravne nesreče:
Enakomeren zvok siren v trajanju 20 sekund, zavijajoč zvok s trajanjem 20 sekund in zaključni enakomeren zvok v trajanju 20 sekund brez presledkov

5. Prenehanje vseh nevarnosti (v miru preizkus siren vsako soboto ob 12.00 uri):
Enakomeren zvok siren v trajanju 60 sekund

JEDRSKO OROŽJE ob eksploziji povzroča nevarnost v treh oblikah. Z oddaljenostjo od središča eksplozije je nevarnost manjša, toda včasih posledice čutijo tudi ljudje, oddaljeni več deset ali sto kilometrov, če jih zajame oblak radioaktivnega prahu.

Rušilno nevarnost povzroča udarni val zraka, ki se po eksploziji izredno hitro razširi (podobno kot orkanski vihar) in ruši vse na kar naleti. Val nas lahko zajame in vrže, ali v nas padejo predmeti, ki od rušenja lete na vse strani.

Toplotno učinkovanje se kaže v obliki svetlobnega bliska (ognjena krogla), ki nastane v trenutku eksplozije. Širi se na vse strani in povzroča požarne orkane. Zažge, ožge, opeče in povzroča slepoto.

Radioaktivno učinkovanje, ki nastane ob eksploziji je sevanje - gibanje nevidnih, toda nevarnih delcev, ki prodirajo skozi telo, povzročajo različna obolenja (levkemija, rak) s skupnim imenom radiacijska bolezen. Radiativno sevanje je začetno (traja le okoli ene minute) in naknadno, nastalo zaradi začetne (umetna radiacija), ki traja od nekaj ur, lahko pa tudi več mesecev ali celo let in je bolj nevarno.

Znaki radiacijske bolezni v lažjih primerih so glavobol, vrtoglavica in bruhanje, ki se jim v primeru večjega obsevanja pridruži huda žeja, izguba teka, krvavitve, izpadanje las. Zdravljenje traja do dva meseca. V težjih primerih so omenjene težave enake nekaj dni, nato popuste za nekaj ur ali dni, nakar se ponovno pojavijo, spremlja pa jih že visoka vročina (40 stopinj). Bolezen je ozdravljiva, navadno pa ostanejo trajne posledice. Močnejše obsevanje je smrtno.

Način uporabe: letalske bombe (zračne, površinske,) rakete z jedrskimi glavami - konicami, topovi z jedrskimi granatami minami, diverzantske bombe (sestavljene po delih), ki jih je več vrst).

Novo je nevtronsko orožje, pri katerem je zelo močno sevanje, medtem ko je rušilna moč manjša.

Kako ravnamo ob nenadni jedrski eksploziji:

Če opazimo izredno močan blisk jedrske eksplozije, takoj zamizimo, se obrnemo stran, se vržemo na tla, tako da čimbolj pokrijemo vse odkrite dele telesa.

teles. Če je v bližini zaklon, se uležemo in zaščitimo s pomočjo teh objektov. Nadenemo si zaščitno masko ter prekrijemo s pregrinjalom. To storimo tako na prostem, kot v stavbi. Če gorimo, se pogasimo, po potrebi nudimo prvo pomoč, nato pomagamo ostalim v naši bližini. Zatem se skupaj najhitreje napotimo stran od središča eksplozije. V nekaterih primerih se lahko znajdemo pod ruševinami. Poskušamo se najprej izvleči izpod njih, pri tem pa pazimo, da z odstranjevanjem predmetov, opeke, kamenja in delov pohištva ne poškodujemo ostalih. Če je zasut vhod oziroma izhod, poskusimo napraviti izhod z orodjem, ki naj bi bilo v zaklonišču ali zaklonilniku. Pri tem

možnosti za uspeh. Vsekakor moramo ostati prisebni, delati organizirano in brez panike, ker bomo tako lažje našli izhod. Če izhoda ne moremo poiskati sami, dajemo občasne signale tistim, ki nas morda že iščejo. Ti znaki so navadno udarci s kladivom, s kamnom ipd. Pri tem moramo prisluškovati, ali so reševalci zunaj sprejeli znake ali ne.

KEMIČNO OROŽJE ali bojni strupi ob uporabi zastrupijo ozračje in vse izpostavljene predmete in živa bitja. Delimo jih na:

Smrtonosne bojne strupe:

- živčno paralične (sarin, soman, tabun, VX, materija G)
- mehurjevce (iperit, luizit, dušični iperit)
- dušljivce (fozgen, difozgen)
- splošne krvne (cianovodikova kislina, klorcian)

Bojne strupe začasno onesposobljanje, ki so:

- dražljivci (solzivi in kihavci)
- psihokemične (meskalin, psilocilin, LSD-25).

Pod kemična orožja spadajo tudi **rastlinski strupi**, ki so eni od novjših sredstev za množično onesposobljanje. Namenjeni so za uničevanje rastlinskih vrst gospodarskega pomena. Delujejo predvsem tako, da onemogočajo rast ali dozorevanje poljščin (herbicidi), povzročijo odpadanje listov (defolianti) ali pa sploh onemogočajo kaljenje (sterilizatorji). Možna je tudi uporaba takih, ki uničujejo vse rastlinske vrste (totalni herbicidi). V primeru, da pridejo v stik z nami, ali da uporabimo tako hrano, povzročajo osip na koži, znižanje krvnega tlaka, poškodbe oči, drisko. Zaščitimo se z redno kontrolo hrane, uporabo samo dobro oprane ali prekuhanje zelenjave.

Živčno-paralični bojni strupi so najbolj nevarni, delujejo izredno hitro, vdirajo skozi dihalne or-

gane in kožo. V velikih koncentracijah izzevoje smrt. Največkrat so v obliki brezbarvne tekočine, njihove kapljice so po videzu kot kapljice vode in jih brez pripomočkov ne moremo prepoznati.

Znaki zastrupitve so: zoženje zenic, slabitev vida, močan glavobol, stiskanje v prsih, slabost z bruhanjem, močno potenje, krči, izguba zavesti. Smrt lahko nastopi v petnajstih minutah. Zastrupljencu nadenemo zaščitno masko, ga hitro odnesemo v čist prostor, mu damo umetno dihanje, nato pa injekcijo atropina (iz sirete) ali protistrupa (iz avtoinjektorja). Če je potrebno, pokličemo zdrav. pomoč.

Mehurjevci so slabo hlapljive tekočine, ki imajo zaradi tega dolgotrajni učinek. Vidimo jih v obliki kapljic, megle ali hlapov. Iperit diši po gorčici ali česnu, luizit po cvetlici zdravca. Ko kapljice vdre skozi kožo v notranjost, poškodovanec po eni ali več urah začuti srbenje, koža pordeči, nastanejo mehurji, ki se težko celijo. Pri vdihavanju teh strupov poškodovanec začuti vnetje sluznice oči in nosu, nato oteče žrelo, požiralnik in prebavni organi. Pride do vnetja sapnika ter pljuč.

Kapljice s kože odstranjujemo s pivnanjem (papirni ali normalni robčki, brisače, tamponi). Čimprej odidemo iz ogroženega področja in se dobro izperemo z milom. Uspešno se zaščitimo s pravočasno uporabo zaščitne maske in ogrinjala. Priporoča se razstrupljanje v organizaciji civilne zaštite, ter zdravljenje poškodb v bolnišnicah.

Dušljivci povzročajo močno kašljanje in poškodujejo pljuča. Pri težjih zastrupitvah nastopi smrt po šestih, najdlje dvanajstih urah. Dušljivci so hlapljive tekočine z značilnim vonjem po vlažnem listju ali gnilem senu (fozgen, difozgen).

Poškodovanim nadenemo zaščitno masko. (če jo uporabimo pravočasno, nudi dobro zaščito) in jih odnesemo iz ogroženega področja, da tam počivajo in ne naprezajo pljuč. Ne nudimo umetnega dihanja, napotimo jih v zdravniško oskrbo.

Krvni bojni strupi (splošno strupeno delovanje) - so smrtno nevarne lahko hlapljive tekočine, ki se v ozračju pojavljajo kot brezbarvni hlapci. Cianovodikovo kislino poznamo po vonju grenkih mandeljev, klorcian izziva v grlu ščegetanje in močno draži oči zaradi ostrega vonja. Ko prodro v kri, onemogočajo preskrbovanje s kisikom. Znaki zastrupitve so močno kašljanje, priti-

skanje v prsih, glavobol, vrtočglavica in celo izguba zavesti. Poškodovanec nadenemo zaščitno masko, (če si jo nadenemo pravočasno, nudi dobro zaščito), ga odnesemo v čist prostor in mu vbrizgamo injekcijo atropina.

Dražljivci so skupina bojnih strupov začasno onesposobljanje. **Solzivi** povzročajo pekoč občutek v očeh, močno solzenje in tudi začasno slepoto. **Kihavci** izivajo močno kihanje, kašljanje in bruhanje, toda normalno se poškodovanec kmalu opomore. So kratkotrajni strupi v obliki dimov in par.

Nadenemo si zaščitno masko in zapustimo zastrupljeni prostor. Oči pri zastrupitvah s solzivi ne smemo drgniti, ker to povečuje solzenje. Izperemo jih z raztopino sode bikarbone ali vsaj v čisti vodi. Pri kihavcih, vonjamo dišave (eter) za osvežitev in blažitev.

Psihokemični bojni strupi tudi spadajo v skupino začasno onesposobljanje. Povzročajo začasno slepoto, paralizo in tudi privide. Znaki zastrupitve se kažejo v različnih psihičnih motnjah kot so: nenormalna presoja, nezmožnost orientacije, potrlost, izkrivljena podoba, lahko tudi nenadna napadalnost.

Dobro zaščito nudi zaščitna maska, poškodovanim pa damo pomirjevalna sredstva ter jih odstranimo, ker je možnost, da s svojim nenormalnim vedenjem povzročajo zbeganost.

Uporaba kemičnih strupov je mogoča na več načinov: kot polnila letalskih bomb, artiljerijskih granat, minometnih min, z raketami, ki imajo kemična polnila, s sredstvi za polivanje ali razprševanje iz zraka in podobno.

Kako ravnamo pri nenadnem kemičnem napadu?

Zaloti nas lahko kjerkoli. Če smo v stavbi, si nadenemo zaščitno masko. Če plini ali hlapi še niso prišli v sobo, takoj zapremo okna in vrata ter jih še dodatno zatesnimo (enako tsnimo tudi hleve z živino). Ko gre za kapljicaste bojne strupe, si takoj poiščemo zavetje, ob tem pa si nadenemo zaščitno masko. Kapljicaste strupe po končanem napadu odstranjujemo s kože s pivnanjem, (mehka krpa, papir, robčki, brisače, vata) in ne z brisanjem. To večkrat ponovimo. Nato mesta dobro izperemo z vodo in milom. Razstrupitve opravljajo razstrupljevalne ekipe.

Če gre za plinske ali hlapne bojne strupe odstranjevanje bojnega strupa (dekontaminacija) ni potrebno. Veter in čas bosta pripomogla k naravni razstru-

pitvi, mi pa zapustimo ogroženo področje.

BIOLOŠKO OROŽJE je danes z gotovostjo prisotno v vojni, kot so že od nekdaj nalezljive bolezni spremljale vojne. V biološki vojni so številne bolezni povzročene namerno. V vrstah branilca naj bi izzvale onesposobljenje in oslabile odpor. Biološko orožje povzroča nalezljive bolezni.

Biološko orožje je podtalno. Težko je pravočasno odkriti žarišče in pravega povzročitelja. Uporablja se enostavno in zato je toliko bolj nevarno. Povzročitelji se širijo sami, od bolnih prehajajo na zdrave, se razmnožujejo, raznašajo pa jih različne živali. Bolezen zato lahko zajame široko območje, še posebej, če se ne stori vse, da bi preprečili nadaljnje širjenje. Vedno nova orožja onemogočajo razpoznavo in določitev bolezni in zdravljenje ljudi.

Pred biološkimi orožji se zaščitimo s čistočo, s skrbjo za ohranitev zdravja, zdravo prehrano, s samozaščitnim obnašanjem in pravočasnim ukrepanjem. Redna kontrola vode, hrane, vodnih virov in objektov življenjskega pomena, odstranjevanje virov okužb, osamitev, so ukrepi ki sledijo napadu.

Uporaba bioloških borbenih sredstev z njimi polnijo rakete, ki jih odvržejo na določeno mesto, pa tudi z razprševanjem škodljivih mikroorganizmov, z okuženimi glodavci, žuželkami, s prenašanjem (vohuni, teroristi, diverzanti).

Kako ravnamo pri nenadnem biološkem napadu? Dokler se ne pojavijo posledice, je biološki napad težko zaznati. Če pa ugotovimo ali podvomimo, da gre za napad, uporabimo zaščitno masko. Hleve in bivalne prostore dobro zapremo, da vdre kar najmanj zraka v notranjost. Posebno moramo biti pozorni do uporabe vode. Ko posumimo, da je okužena, uporabljamo le prekuhanu, prav tako ravnamo s hrano in podobnimi stvarmi. Čistoča je nasploh velik sovražnik mikroorganizmov, ki nam najbolj pomagata pri preprečevanju obolenj. To v enaki meri velja tudi za hlev in krmljenje živine. Takoj, ko na sebi, domačih ali sosedih opazimo prve znake bolezni, o tem obvestimo zdravstveno postajo ali civilno zaščito. Pri živalih obolele živali osamimo in obvestimo veterinarja.

ODSTRANJEVANJE POSLEDIC RBK NAPADA je naloga in cilj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, da organizirano in kar se da hitro omilimo posledice.

Zato najprej pomagamo soljudem, ki potrebujejo našo pomoč. Kako bomo nudili pomoč, je seveda odvisno od poškodb in okoliščin.

Zatem odstranimo posledice, ki jih je napad pustil na živini. Po kemičnem napadu bo dovolj, da jo odženemo v čistejše področje. Če je živina zastrupljena s kapljicnimi strupi, le-te odstranimo na podoben način kot pri ljudeh. Živina je manj občutljiva kot človek in navadno ne bo hujših posledic. Po končani nevarnosti prostore razstrupimo, tako da jih dobro in temeljito prezračimo. Radioaktivni prah in delce odstranimo s sebe s stresanjem, krtačenjem, najbolje pa je da obleko slečemo, jo operemo, sami pa se dobro oprhamo. Tekoča voda je nasploh dober pripomoček za izpiranje radioaktivnega prahu, pri tem pa moramo paziti, kam odteka okužena voda. Odtočno jamo primerno zavarujemo, kajti nekaj časa bo še izvor radioaktivnosti. Stanovanjsko hišo, hlev, dvorišče, avtomobil, proizvodne prostore dokaj enostavno razstrupimo z močnimi curki vode. Navadno bo to zadostovalo. Tudi živino izščekamo in oprhamo. Ko gre za večje zastrupitve, pokličemo na pomoč civilno zaščito, ki bo z napravami prekontrolirala ali je sevanje že v dovoljenih mejah ali ne. Če smo hrano in krmo pred napadom

dobro zavarovali, prekrili s folijami in podobno, bo navadno brezhibna, zato odstranimo le folije oz. pokrivala. Konzerve, hrano v steklenicah in podobni embalaži obrišemo in operemo, po potrebi odstranimo zgornje plasti. Tudi voda, ki smo jo v posodah zavarovali v kletih, navadno ne bo zastrupljena in jo lahko uporabljamo. Ostalo pa le, ko jo prekontrolira strokovna ekipa. Sicer pa velja, da po napadu kar se da pozorno spremljamo ukrepe pristojnih služb, ki bodo delovale takrat saj se na to vsi skupaj pripravljamo.

Zaključek: Če bomo dobro pripravljani in usposobljeni, bomo ob morebitni vojni, naravnih ali drugih nesrečah ter drugih izrednih razmerah lahko pomagali sebi in drugim. Ob naši organiziranosti, pripravljenosti, usposobljenosti in enotnosti je tudi manjša možnost, da bi nas katerikoli sovražnik napadel.

Malo je tudi verjetno, da bi ob napadu na Jugoslavijo napadalec uporabil največja in najbolj grozeča orožja, možno pa je, da bi določene cilje napadel z jedrskim orožjem manjše moči, da bi tu in tam v posameznih fazah vojne ali spopadov uporabil kemično orožje in rastlinske strupe in da bi poizkusil uporabiti biološko orožje za zmanjšanje obrambnih moči. Zaradi tega je nujno potrebno, da se pripravljamo in usposabljammo za zaščito pred temi orožji.

Po gradivu Centra za obrambo in samozaščitno usposabljanje napisal Dani PODPEČAN.

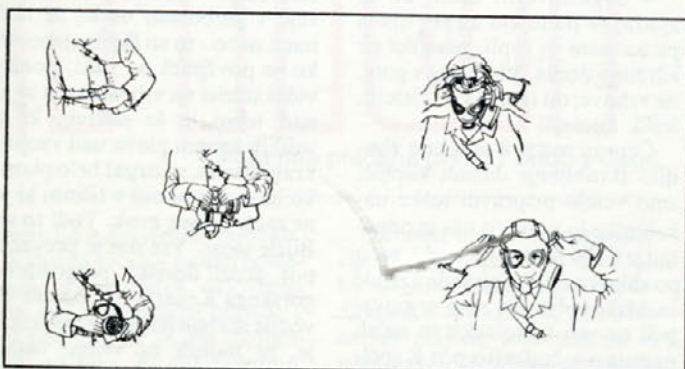
Boj proti alkoholizmu mora postati naša skupna akcija

Alkoholizem je socialna bolezen, ki prizadene obolelega, hkrati pa tudi družino obolelega in družbo, saj je precej razširjen in ima za družbo hude posledice. Alkoholik si sam, brez zunanje pomoči, ne more pomagati.

Škoda, ki nastaja v gospodarstvu zaradi alkoholizma je zelo očitna in se kaže v manjši delovni storilnosti, tudi kvaliteti dela, v nesrečah pri delu ter v neposredni gospodarski škodi, (izpad proizvodnje, škoda na materialu in strojih).

Alkoholiki so pogosto nespособni za delo v najbolj produktivni dobi med 30. in 50. letom življenja. Alkoholik je povprečno 2 meseca na leto odsoten z

delovnega mesta zaradi posledic alkoholizma. Precejšen odstotek delovnih invalidov je alkoholikov. Alkoholizem je tudi eden izmed vzrokov za slabe medsebojne odnose v delovnem okolju. Vse nakazane težave, ki se pojavljajo kot posledica alkoholizma, je možno dokazati tudi s statističnimi podatki in tako utemeljiti upravičenost ustrežnejšega obravnavanja problematike alkoholizma glede

Tako si namestimo zaščitno masko M-1

Takole si zaščitno masko M-1 snamemo

na ekonomsko škodo, ki jo povzroča.

Osamljen boj proti alkoholizmu je že vnaprej obsojen na neuspeh, zato ukrepi za zmanjšanje problematike alkoholizma v naši delovni organizaciji ne morejo biti naloga nekaterih posameznikov ali služb.

Velikokrat slišimo, da naša delovna organizacija ne naredi nič ali pa zelo malo za zmanjševanje alkoholizma in posledic, ki se vežejo nanj. Razmislimo o tem, zakaj delovna organizacija premalo naredi v zvezi s tem problemom. V zvezi s tem se moramo nujno vprašati, kaj in kdo je delovna organizacija? Ali nismo to vsi mi, posamezniki, ki združujemo delo v naši delovni organizaciji? Potem ni delovna organizacija tista, ki premalo naredi v zvezi s tem problemom, pač pa smo to mi, ki mirno gledamo posameznike, ki pijejo, prinašajo pijačo celo na delovno mesto, gledamo posameznike, ki so že zasvojeni z alkoholom ali pa bodo v določenem času postali zasvojeni. Največkrat samo čakamo na nekoga, naj bi prišel in rešil ta problem.

Velikokrat se zgodi tako, da se nekdo dolga leta pred našimi očmi pogreza v odvisnost od alkohola, pa mu gledamo skozi prste, na koncu njegove poti, ko osebnostno in družbeno že skoraj povsem propade, pa se ga skušamo znebiti. Strpnost do alkoholizma ne vodi nikamor, poudariti je potrebno, da se pri alkoholiku samo s prepričevanjem in prošnjami ne doseže

ničesar.

Ne smemo pozabiti, da alkoholik ne gre nikoli prostovoljno na zdravljenje, temveč izključno zaradi pritiska okolja.

Če bi vsak posameznik, delavec, ki je občasno ali večkrat vinjen na delovnem mestu, začutil, da sodelavci ne bodo delali namesto njega, ko bo on zaradi alkohola nezmožen za delo, in da mu njegov nadrejeni ne bo vedno znova pogledal skozi prste, (obvezna obravnava zaradi kršitev delovnih obveznosti), bi bili rezultati sčasoma vidnejši.

Preprečevanje alkoholizma na delovnem mestu je mukotrpno delo, ki zahteva od nas veliko vztrajnosti in predvsem poslednosti, rezultat tega dela pa bi bil pomemben prispevek v današnjih časih stabilizacije.

D.B.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moža Miroslava KRUŠIČA, se iskreno zahvaljujem vsem, ki so darovali vence in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala delavcem tiskarskih plošč za denarno pomoč.

Žalujoca žena Anica in sin Martin

Po sledih Kapelskih kresov

V avgustovskih dneh, ko se zjutraj že ponujajo megle, dnevi pa so jasni in topli, planinci ne zdržimo doma. Vleče nas v gore, na vrhove; od tam je svet čistejši, lepši, mirnejši.

Čeprav nas je 8. avgusta zbudilo škralbljanje dežnih kapljic, smo veselo pripravili težke nahrbtnike in avtobus nas je odpeljal iz Celja proti Dolenjski, nato po slikoviti Notranjski do Delnic in Mrkopolja. Tu smo se povzpeli na vrh Bjelolasice in začeli naporno a čudovito pot Kapelske transverzale (Kapelski planinski put).

Preveč bi bilo, če bi opisala vse poti, vrhove, prenočevanje v zavetiščih in dež, ki nas je močil, močil.

Najtežji in obenem najlepši del poti nas je vodil čez Bijeje in Samarske stene. Široka veriga strmih belih skal, škrbin in so-tesk, prekinjena z globokimi vrtačami, tu in tam podrti deblo

stoletnega velikana, strohnele veje v globokem useku in nad nami nebo - to so Bijeje stene. In ko se povzpečš po ozki, komaj vidni stezici na vrh skalovja in je nad teboj le še jastreb, ki v velikih krogih plava nad svojim kraljestvom, si utrgaš belo planiko in se zamakneš v tišino, ki je ne moti noben zvok. Tudi to so Bijeje stene. Vse nas je prevzela pot skozi deviške pragozdove gorskega Kotarja. Če nas ne bi vodile skrbno izslikane markacije, bi najbrž za vedno ostali nekje v skalnatih policah Samarskih ali Bijelih sten.

Po dveh dneh plezanja po strmih poteh prebijanja skozi mokro praprot in travo, nas je tretji dan obsijalo sonce in nas vodilo prav do morja. Kapelski planinarski put smo zaključili v Klenovici, namočili utrujene noge v slani vodi in si privoščili nekaj ur lenarjenja na topli plaži.

Te dni so prispeli dnevniki Kapelske transverzale z značko. Izjemno lepa je in prav gotovo smo je veseli vsi udeleženci po-

hoda; vabi nas k osvajanju novih vrhov, k vračanju v neokrnjeno naravo.

Emilija Pešec

Bijeje stene

(Foto: Adi Vrečer)

Vrh Bjelolasice

Ratkovo zavetišče

CUPRAFLOW - nov proizvod

Cinkarna, tozđ Kemija že nekaj časa proizvaja nov izdelek, ki se v kmetijstvu uporablja kot sredstvo za varstvo rastlin proti raznim glivičnim boleznim.

Poenostavljeno bi se dalo cupraflow definirati kot cuprablau v obliki tekoče suspenzije, kateri so dodani dodatki, ki zagotavljajo kvalitetne lastnosti preparata.

Uporabniki v kmetijstvu ocenjujejo cupraflow kot fungicid, ki omogoča zelo dobre rezultate v boju proti peronospori na vinski trti in hmelju, proti kodravosti na breskvah in proti krompirjevi plesni.

Proizvod Cupraflow se ne proizvaja po tuji licenci in je rezultat dela, lastnega znanja in sodelovanja delavcev Cinkarne.

Pri uvajanju inprovizirane proizvodnje cupraflowa, ki je bila potrebna za prisotnost proizvoda na domačem trgu, je prišlo do izraza dobro sodelovanje med tozđ Grafiko in Kemijo Celje. Tozđ Kemija je dve sezoni proizvajala cupraflow v tozdu Grafika z njihovimi napravami. Delavci obeh temeljnih organizacij so z vestnim in kvalitetnim delom dokazali, da presegajo

miselnost ozke tozđovske pripadnosti.

Tehnološko opremo, ki jo je kupila Cinkarna za proizvodnjo cupraflowa, bi morali še pred nekaj leti uvoziti z zahoda. Razveseljivo je, da so nekatere domače tovarne industrijske opreme že prisluhnille potrebam kemijske industrije. Polavtomatsko polnilno linijo, ki po kvaliteti ne zaostaja za podobno tujo, so izdelali v El Niš. Sestavljeno mešalo za mešanje in gnetenje paste je eno od treh prototipov in so ga izdelali za Cinkarno v Strojni tovarni Trbovlje.

Čeprav vsa gradbena in monterska dela opreme za proizvodnjo Cupraflowa v obratu modri baker še niso končana, je možno v dveh izmenah dnevno proizvesti od 4.000 do 5.000 kg cupraflowa. Proizvodne zmogljivosti ustrezajo sedanjim in bodočim potrebam jugoslovanskega trga.

Bojan Sedmak

Cinkarna

»CINKARNAR« izdaja Cinkarna Celje, metalurško kemična industrija, Celje. Naklada 3000 izvodov. Vsi člani organizacije Cinkarna in upokojenci dobivajo glasilo brezplačno. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Mira Gorenšek, odgovorni urednik: Jože Randl (začasno), oblikovanje Marjan Bukovec, lektor Jelka Bombač. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarna Celje, Kidričeva 19, telefon: 33-112 interno 359 Tisk: Tiskarna Cinkarna. Po mnenju sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je glasilo opravičeno davka št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974.